JAVA-BODE.

…WS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. **Zaturdag, 28 April.** **N°. 34.**

…ureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaruean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Bzn.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

…half jaar voor *Batavia* ... *f* 12,50. » » *Java* ... » 15,—. » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50. » » *Nederland* ... » 22,50. …betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.	De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.	De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » » Behalve het Zegel voor den Lande.

…deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

…rd:

A. VAN KERKWIJK
en
H. PINKET VAN HAAK.

…R. 4 April 1860.

…e kennisgave (1312)

…van eene DOCHTER, vrouwe *M. D. Beijerinck*, …er.

…RTO, 7 April 1860. (1328)

…en van eene DOCHTER, *F. S. M. L. Gronovius*, …*Gronovius*.

…, 14 April 1860. (1307)

…spoedig bevallen van een' ZOON, *T. E. L. Oden-*… *Bloemen Waanders*.

…ANG, 15 April 1860. (1279)

…en van eene DOCHTER, *A. S. A. Kock*, geb.

…TEVREDEN 22 April 1860.

…e kennisgave. (1282)

…n overleed ons gelíefd kind, *Jacques Marie*, ruim …den oud.

P. F. W. BRIËT, V. D. M.
J. J. BRIËT, *Scholting*.

…NA, 9 Maart 1860. (1304)

…ende de terugreis van Boni naar Batavia, is 7 April jl. ter hoogte van Madura, ten gevolge …ige koortsen overleden, de 2e Luitenant der … **P. W. Boers**, in den jeugdigen leeftijd …aren.

…as bemind en geacht door alle officieren die hem …en de herinnering aan hem zal lang levendig bij…

de officieren van het 11de Bataillon Infanterie.

…IA, 25 *April* 1860. (1277)

VENDUTIE

op Maandag den 30 April 1860,
wegens vertrek ten huize van den heer
B. MULLER,
op Parapattan naast de Engelsche kerk
door
CASSALETTE & C°.,
van een bijzonder fraaijen INBOEDEL bestaande uit:
Massief Mahonijhouten Meubels,
als:

AMEUBLEMENTEN

voor Salon en Boudoir,

Consoles, groote ronde Tafels, Canapé tafels en Knaapjes Toiletten en Waschtafels, alle met marmeren bladen, Speeltafels, eene groote Spiegelkast, linnen en hangkasten, eene Damesschrijftafel, een Buffet, Palembangsche en Amerikaansche Stoelen en IJzeren ledikanten.

Verder:

Een welluidend voor dit klimaat vervaardigd

PIANINO,
van Erard,
GROOTE SPIEGELS EN SCHILDERIJEN.
Médaillon Schilderijen,
Hang-, Kroon-, Tafel- en Moderateur lampen,
eene groote echt bronzen Pendule met Coupes, voorstellende eene varkensjagt.

WAPENS,

waaronder eene prachtige Buks met Bajonet, een Carabine de Salon en een paar Pistolen in kistje.

Wijders:

Pleet-, Zilver-, Porcelein-, Cristal- en Glaswerk.

en:

3 Span bijzonder goede Wagenpaarden, Een Vis-à-Vis, een Mijlord, een Palanquin, Tuigen, etc.

Bloemen in Chinesche potten met voetstukken.

Op Zondag den 29sten te bezigtigen. (1272)

Vendutie

op Maandag, den 30sten April 1860,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & C°.,
à 4 pCt. Vendusalaris,
VAN
Diverse Lijnwaden,
circa: 1000 picols Zweedsch
IJZER
van diverse dimensiën,
2 kisten Toilet Zeep,
Dekplanken, Brandhout,
divers IJzerwerk, enz., enz. (1293)

OP DE VENDUTIE

van Maandag, den 30sten April 1860 zullen worden verkocht:

NHM DvK V 18 *krandjangs* SUIKER,

beschadigd gelost uit het Nederl. Schip
„Generaal Michiels;"

B 1588.	1	Baal à 50 pees	RUWE SHIRTINGS,
1573/84.	12	„ „ 50	„ MADAPOLLAMS,
	28	„ „ 20	„ RUWE DRILLS,
	2	„ „ 70	„ GINGHAMS,
	40	„	WIT GAREN,

allen min of meer beschadigd.
verder:

25 vaten à 4 doz. Beiersch Bier, 100 stuks pas aangebragte Japansche Gerookte Zalm, &c., &c.

(1306) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

van Maandag, den 30sten *April* 1860, zullen nog verkocht worden:

80 Bossen Hooi.
200 Zakken Zemelen
85 „ Gram.
241 „ Gaba.
50 „ Paddie,

(1294) JOHN PRYCE & Co.

…MEN EEN ECHTGENOOT MOET BEHAGEN.

…tusschen eene jonge vrouw en hare moeder.

…Lieve moeder, ik ben zeker, dat gij het niet in …t keuren, als ik, nu ik den man mijner keu…en heb, U wensch te raadplegen, hoe ik hem …en behagen?

…. Inderdaad, Mary, gij zoudt het huwelijk …ag standpunt beschouwen, indien de verkrij… een echtgenoot het eenigste geweest was. … gij gedacht had. Gij hebt thans een groot …r U, want juist daar waar de roman de hel… geschiedenis op haren bruidsdag verlaat, begint …eschiedenis van het leven der vrouw.

… Maar gij weet moeder, dat het mij tot heden …hem aan mij te boeijen.

…. Ja maar daar ligt juist de moeijelijkheid … Wat vóór het huwelijk behaagt, doet het … daarna.

… Omdat ik mij herinner U ditzelfde eenigen … te hebben hooren zeggen, zoo vraag ik U …wen raad; want wat het ook koste, ik moet …liefde blijven behouden gedurende den ge…geenden loop mijns levens.

…. Ik weet een bijzonder middel, hetwelk …dat onder alle omstandigheden en ten allen …immer teleurstellen zal.

MARY. Ik bid U, zeg mij wat dat is.

DE MOEDER. Het is dood eenvoudig *stil te zwijgen*.

MARY. Stil te zwijgen? Hoe! en Henry heeft zich zoo dikwijls beklaagd, dat ik zoo weinig sprak! Hij verklaarde, dat er voor hem geen grooter vermaak was, dan te luisteren naar de muziek mijner stem.

DE MOEDER. Om deze reden moet hij er niet te dikwijls van genieten. Als gij spreekt, zoo laten uwe woorden zacht en langzaam zijn. Laten zij over het geheel weinig zijn, en zij zullen nimmer ophouden zijn oor te bekoren.

MARY. Maar wij hebben zoo veel, zoo oneindig veel te bepraten.

DE MOEDER. Laat uw man er dan het grootste gedeelte van zeggen.

MARY. Wat moet ik doen, als mijne bedienden mij in zijne afwezigheid geërgerd hebben.

DE MOEDER. Wanneer hij thuis komt, zoo zorg vooral stil te zwijgen.

MARY. Hoe! zoude ik hem niet alles vertellen en alles wat ik ondervonden heb, mede doen gevoelen?

DE MOEDER. Hij zal meer en warmer voor u gevoelen, wanneer gij u stil houdt, dan wanneer gij hem met een stroom van klagten te gemoet komt.

MARY. Wat moet ik doen als Mevrouw Thomson mij is komen bezoeken en mij heel veel nieuws over onze goede buren en bijzonder van mijne oude vijandin heeft meegedeeld?

DE MOEDER. Ik zeg U nogmaals, wanneer hij thuis komt, zwijg stil.

MARY. En als ik gloei van verontwaardiging en mij wezentlijk door die verachtelijke wezens gekreukt voel?

DE MOEDER. Dan vooral, zwijg stil.

MARY. Maar ik weet, dat hij gaarne alles weet, wat mij plezier of verdriet aandoet. Ten minste heeft hij zulks altoos tegen mij gezegd.

DE MOEDER. Het is de gewone taal van minnaars. Spreek langzaam en laat hij zich vooral niet verbeelden, dat er een tooneel heeft plaats gehad. Een man is er niet op gesteld, dat zijne vrouw in een tooneel komt, waarvan hij-zelf de eerste speler niet is, en bovendien houden weinige mannen van groote beweging in hun eigen huis.

MARY. Wat moet ik dan doen?

DE MOEDER. Ik zeg U immers stil zwijgen.

MARY. Altijd zwijgen? ik zal sterven van verveling.

DE MOEDER. Wat? Terwijl gij uwen man behaagt! Ik meende, de vraag, die gij deedt, had betrekking op hem en niet op U zelve.

MARY. Ja dat was ook zoo. Maar ik ben zeker dat er tijden zullen komen, waarin deze eeuwigdurende stilzwijgendheid ook hem vervelen zal, zoo wel als mij.

OP DE VENDUTIE

van Maandag den 30sten April 1860,

zullen nog worden verkocht:

96 diverse Bedspreijen.
23 Alcatieven.
10 pees Tapijtgoed.
11 Tapijten, enz.

min of meer beschadigd gelost uit het schip *Juliane.* (1324)

Vendutie

Op Dingsdag den 1 | Mei 1860,
„ Donderdag „ 3 |

wegens vertrek:

ten huize van den Kolonel, Chef van den Generalen Staf

P. H. KOSTER,

te Weltevreden, nabij het Monument,

door

Gebrs. ROSELJE & Co.,

van een zeer netten en welonderhouden **INBOEDEL,** bestaande uit:

AMEUBLEMENTEN,

voor Salon, Boudoir en Kamers,

SPIEGELS, SCHILDERIJEN,

LAMPEN,

zeer fraaije marmeren Vazen. Statuetten, enz.

Wijders:

PLEET-, PORCELEIN-, KRISTAL- en GLASWERK, Divers ZILVERWERK,

waaronder een fraai STEL VOOR 24 COUVERTS, in mahonijhouten kist.

Voorts:

Goedgedresseerde en hardloopende WAGENPAARDEN, een perfect gedresseerd Sandelhout RIJPAARD, WAGENTUIGEN, ZADELS,

EEN ZOO GOED ALS NIEUWE

COUPE,

EEN VIS-à-VIS,

EEN MYLORD EN PALANQUIN,

FRAAIJE BLOEMEN IN POTTEN, etc.

Op Zondag den 29 April zullen de Goederen te bezigtigen zijn.

REGELING DER VENDUTIE.

Op Dingsdag: PAARDEN, RIJTUIGEN en het MEUBELAIR binnenshuis.

Op Donderdag: BLOEMEN, MEUBELEN, in de buiten kamers, etc. (1275)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 1 Mei 1860,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & Co.,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van

Chitzen, Sarongs, Hoofddoeken, Beddentijk, Drill,

---

puike Boter,

PALE-ALE, HAANTJES BIER,

en

voor rekening van belanghebbenden:

A J S & Co. 1/25. 25 Balen ruwe CALICOTS à 100 ps.

„ „ 2 Kisten JACONNETS à 100 ps.

min of meer beschadigd aangebragt per ***Juliane*** van ***Liverpool.*** (1310)

VENDUTIE

op Woensdag, 2 Mei 1860,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den Majoor OOSTERHOUT, op **Goenoeng Saharie,** nabij de brug van het gevangenhuis, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van

Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen,

Ledikanten, Consoles, Tafels, Stoelen, Kasten, Glazen kasten.

een welluidende SPEELDOOS, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK,

voorts nog:

RIJTUIGEN,

waaronder een zoo goed als nieuwe

BENDIE,

2 spannen goedgedresseerde Wagenpaarden, een goed gedresseerd Macassaarsch Rijpaard, boven de maat, tuigen, enz. (1285)

Vendutie

Donderdag den 3den Mei, voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse

Lijnwaden,

fraaije Tafelkleeden, Tafelgoed,

PORCELEIN- & GLASWERK,

en

45 kisten Garen,

alsmede:

eenige Juwelen, Goud- en Zilverwerken,

welke op de laatste Vendutie wegens tijd gebrek niet zijn geveild. (1318.)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 4 Mei 18

ten huize van den HoogEdelGestr. H

Mr. C. HULTMAN,

aan het Koningsplein, nabij de Race-lood

GEBRS. ROSELJE & C

van

een zeer netten en we onderhouden

INBOEDEL

bestaande uit:

Canapés, Fauteuils, Stoelen, soles en Tafels met marme bladen, fraaije Etagères de S Speeltafels,

diverse KASTEN, waaronder één met gel en ééne zeer fraaije met 4 deuren, Duchesse, Pschyché, een Bureau en Cylind

voorts:

Spiegels, Schilderijen,

waaronder een

groot en prachtig Schilder

voorstellende een Zeegezigt, Pendules, Lampen, een voor dit klimaat vervaa

UITMUNTENDE PIA

IJzeren Ledikanten, Een Porcelein Eetservies (Gouden rand), Zilver-, Pleet- en Kristalw

Melkgevende Koeije

TWEE FRAAIJE KINDERPAARDEN met een in Holland vervaardigde

Reiswagen,

Stellingen, Martevanen

een Vanille Tuin.

EEN COLLECTIE FRAAIJE BLOEMEN IN P

waaronder zeer ***zeldzame,***

Bloem Etagères Tuinbanke

Eene partij groote Vloersteenen, Dakpannen en Bra

Op Zondag den 29 April te bezigten.

VENDUTIE

Vrijdag, 4 Mei 1860,

à 4 pCt. Vendusalaris

voor het Commissiehuis van

Van Slooten, Morgan & C

van

LIJNWADEN,

Zweedsch- en Engels

IJZER,

Versche Zoete Amandelen in za van 3000 stuks,

110 VAATJES SPIJKER

eene groote partij Stopflesschen,

ENGELSCHE WAGEN- EN BENDIETUIG

Schilderijen, et

(

---

de Moeder. Beproef het eens. Er is nog tijd genoeg om leven te maken, als gij daarvan de eerste verschijnselen bij uwen man bespeurd.

Mary. Er zijn evenwel gevallen, waarin gij zult moeten bekennen, dat het onmogelijk is om niet te spreken.

de Moeder. En welke zijn die?

Mary. Als Henry iets tegen mijn zin doet.

de Moeder. Dat zijn juist de gevallen, die boven alle anderen stilzwijgendheid vereischen.

Mary. Maar hoe dan, als hij stellig ongelijk heeft?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer hij gezelschap meebrengt, dat mij onaangenaam is?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer hij uitgaat en een ouden hoed opzet?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer hij de bedienden uitzendt, terwijl ik ze noodig heb?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer ik ziek ben en hij maakt afspraak, om zamen uit te gaan, zoo als hij het laatst gedaan heeft, alsof hij mijne ongesteldheid geheel vergeten had?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer ik hem aan tafel eene fout zie begaan, of wanneer hij zich onhandig of ongepast gedraagt?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer hij een slechten smaak toont in hetgeen hij zegt of doet, terwijl ik er op gesteld ben, dat hij een goeden indruk zal maken?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer ik zijne fouten helder inzie, en mij gedrongen gevoel, ze hem onder het oog brengen?

de Moeder. Zwijg stil.

Mary. Wanneer ik zie, dat hij voor andere vrouwen meer oplettendheden heeft dan voor mij?

de Moeder. Zwijg dan stil, al zou het U een doodstrijd kosten.

Mary. Wanneer hij uit eten gegaan is zonder mij, en niet regt helder thuis komt, zoo als ik wel eens van andere heeren gehoord heb?

de Moeder. Zoo ooit in uw leven, zwijg dan stil.

Mary. Wanneer ik uit duizend kleinigheden bespeur, dat hij mij minder begint lief te hebben?

de Moeder. Als gij eenigen prijs stelt op de liefde, die nog overblijft, zoo zwijg stil.

Mary. Wanneer hij mij ooit slecht mogt gaan behandelen?

de Moeder. Verwijder U uit zijne tegenwoordigheid, verberg uwe tranen, maar zwijg stil.

Mary. Maar waartoe dat altoosdurende stilzwijgen?

de Moeder. Omdat het ten allen tijde het zekerste en gemakkelijkste middel is, om uwen man te behagen, en dit was het immers, waarover gij mij om raad vroegt.

Mary. Maar ik houd er niet van, om altoos te zijn?

de Moeder. Gij moet er van leeren houden.

Mary. Het komt mij voor, dat nu en dan een storm oneindig verkiesljiker is. Voor ons twistte ik dikwijls met Henry, of ik hield mij ste zoo, en ik verzeker U, dat hij het voortref droeg. En dan was de verzoening zoo zoet.

de Moeder. Beproef die grap niet te dikwijl

Mary. Waarom niet?

de Moeder. Omdat er eene twist uit voort ko zonder verzoening. Wat verdragen wordt minnaar, kan hatelijk worden voor een ma

Mary. Ik zie niet in, waarom het huwel niet even zoo goed door zulk een licht en mag beschenen worden, als hetgeen vooraf ga

de Moeder. Omdat de mannen van vrede in hun huis en niet gaarne twist hebben me vrouw.

Mary. Evenwel twisten zij dikwijls genoeg ook, of ik heb het zeer mis.

de Moeder. Ja, omdat het meesterschap komt, en liever strijden zij, dan het zich me te zien ontrukken. Maar zij beminnen den st en meestentijds vatten zij eene afkeer op persoon, met wien zij dien voeren.

Mary. Ik dacht dat de mannen van nature

VENDUTIE

op WOENSDAG den 2 Mei 1860, een der Recherche Pakhuizen aan de Kleine Boom, door

Gebrs. ROSELJE Co.,

van

ANKERS, KETTINGEN,

zoo goed als nieuwe Zeilen, Touwwerk,

Kromhouten, Sloepen, stuks IJzeren Waterketels,

en

Scheeps Inventaris. (1291)

VENDUTIE

op Maandag den 7 Mei 1860, in den **kampong Laksa,** door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

Mohamat bin Achmat bina Hassen, voor van den boedel van wijlen Njonia Tanaim, van den majoor **Pakir Abdul Moedjiep** **Djebedie,** overleden den 2 April 1860.

Huis Meubelen, Juweelen,

GOUDWERK,

LIJDS-KLEEDEREN, enz., enz.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

BAL EN SOUPER,

Zaturdag den 28sten dezer, des avonds ten 8 uur.

Namens de Directie.

De Secretaris,
BRUGMAN.

Vrijdag en Zaturdag is ... tot de Societeit gesloten. (1295)

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Mei. (1327)

Bij WILLEM DE JONG,
Passer Pisang.

Elegant en stevig gewerkte

IJZEREN LEDIKANTEN,

voor een persoon *f* 85,--,
" twee personen *f* 100,--
per stuk.

BASCULES,

BRANDKASTEN

beproefd.

en gewone Bendie en Wagen-lantaarns, benevens prachtige Tuigen. (1284)

Versche

Appelen en Aardappelen,

van Hobart Town.

Bij ABEELEN, DENNISON & Co.

NIEUW ZILVERWERK,

uit de Fabriek van *Jürst & Co.*, te Berlijn,

bestaande in:

bij uitstek net bewerkte voorwerpen, waaronder:

CARTONS, inhoudende: Een Soeplepel, een Vischlepel, een Groentelepel, een dozijn groote Lepels en Vorken, een dozijn Dessertlepels en Vorken, een Suikertang en een dozijn Theelepeltjes.

CARTONS. Inhoud als boven, met uitzondering der Vischlepel en bijvoeging van een dozijn Tafel- en Dessertmessen.

CARTONS. Inhoudende: een dozijn Theelepels, een Theezeefje en Suikertang.

enz. enz.

Bij

(1304) VAN WALCHREN EN Co.

Het

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van

DUBRAY & Co.,

Gang Patjenongang,

is ruim voorzien van eene groote verscheidenheid uitmuntende Piano's in verschillend model, uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.

Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

Piano's in Ruil en te Huur.

Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs *f* 25.— per kwartaal. Reperatie van allerlei soorten van instrumenten.

Muziek, Instrumenten, Snaren,

en eindelijk:

ONDERSCHEIDENE ORGELS.

(1212)

Op nieuw Ontvangen:

Versche gedroogde

DJAGOENG

en

GEZUIVERDE KLAPPEROLIE,

bij

(1309) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Bij de Ondergeteekenden te bekomen:

IJzeren Ledikanten

GELDKASTEN EN TROMMELS,

Wagen- en Bendijtuigen.

(1315) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

ROZENBOOM,

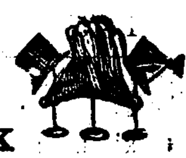
Kleedermaker op Rijswijk,

heeft direct uit Parijs ontvangen:

een fraai assortiment

STROOHOEDEN,

Zijden en Caoutchoak

PETTEN,

TRICOT, LAKENS en VESTEN STOFFEN, CHAMBER CLOACKS, PALETOTS met CAPUCHON,

KOFFERS, REISZAKKEN,

GALON,

BORDUURSELS, KNOOPEN,

Steken voor Ambtenaren,

en vele andere Artikelen. (1248)

Bij de Ondergeteekenden Verkrijgbaar:

BEST ZWART VERNIS,

voor **Tuigen, Kapleder** en **dito** voor **Meubelen.**

(1308) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Groen en Blaauw

IJZERGAAS

voor Kasten

bij

(1323.) JOHN PRYCE & Co.

CASSALETTE & Co.

ontpakten:

Fransche SPIEGELS,

van alle dimensien, Een fraai factuur

MEUBELEN,

als:

Ameublementen voor Salon, met Leder en met Fluweel bekleed.
" voor Slaapvertrekken met Satijn Damast.
" voor Boudoir van Ebbenhout met Fluweel.
" zwart met rotting bekleed.

voorts:

Mahonijhouten

SCHUTSELS, van twee en drie bladen met Laken bekleed, CHAISES LONGUES, BUFFETTEN, ÉTAGERE en BOEKENKASTEN, WASCHTAFELS en TOILET-TAFELS, CANAPÉ TAFELS en KNAPEN met Marmeren bladen, BLOEMTAFELS en DAMES SCHRIJFTAFELS,

enz. enz.

Alles zeer keurig bewerkt. (1325)

Worden gevraagd:

TWEE OPZIENERS

op een land en fabriek.

Adres franco onder Lt. **A** bij

(1302) H. M. VAN DORP.

Eene ***Jufvrouw*** van middelbaren leeftijd, zag zich gaarne geplaatst, hetzij ter assistentie in eene HUISHOUDING, of tot opzigt van ***twee à drie Kinderen.***

Hierop reflecterende adressere zich ten huize van Mevrouw ***Pons,*** Sluisbrug. (1283)

EENE DAME,

die zich reeds eenige jaren aan het onderwijs heeft gewijd, zoekt eene plaats als ***Gouvernante.*** Zij onderwijst de vier moderne talen, alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, de beginselen van het teekenen en des gevorderd ook die der muzijk.

Tot nadere informatiën wende men zich onder letter W. aan de Heeren G. KOLFF EN Co., te Batavia. (1286)

...s waren van oorlog en strijd, en alles wat ... geleek.

...ra. Met huns gelijken ja, dit kon zijn. Maar ... zich ongaarne met hunne minderen.

...oor een ridder geen roem gelegen in eene over... een schildknaap, terwijl zulk een strijd ...diging en eene onteering voor zijne wapenen ...boven een man begeeft zich naar buiten tot ... of tot andere moeijelijkheden, waarin allen ...er gewikkeld zijn. Doch hij keert huiswaarts ...te vinden en wacht, hem die niet aan zijn ...d, zoo gevoelt hij zich berooid van zijn zegt, ...van het wettig erfdeel, dat de natuur en de ...s zijn eigendom hadden toegekend. De man, ... hem bij zijne thuiskomst met een stroom ... en klagten te gemoet komt, voelt zich ... iemand die na een zwaren dag van strijd ...verlangt, en thuiskomende alles in brand ...ne krachten zijn uitgeput; de strijd is af... het zwaard rust in de schede, en de vermoei... ...naar rust; en zal hij dan lust ge... ... nog eenmaal op ... ten en zulks ... hoogere zaak, dan eene overwinning, op ...

... moet ik elken tot prijs leeren stilzwijgen.

... Ja mijn kind, tot elken prijs.

... hoe kan ik dan op mijn man werken, zijne gebreken verbeteren en hem beter, edeler en wijzer maken?

DE MOEDER. O! dat is eene geheel andere zaak. Gij hebt mij gevraagd, waardoor gij uwen man op den duur zoudt kunnen behagen, en ik heb bij ons gesprek alleen daaraan gedacht. Eén ding moogt gij echter wel ter harte nemen, dat, indien het U niet gelukt uw man te behagen, gij er ook nimmer in slagen zult, hem te verbeteren.

Naar het Engelsch.

Vertaald door MANIS.

OPVOEDING.

De minste ouders bedenken, dat het geheele doen en laten hunner kinderen uit hunne harten ontspringt en zich geheel naar dezer gesteldheid regelt; zij letten alleen op dat doen en laten zelf. En een doen en laten, waartoe de ouders zelven door het bederven der kinderharten aanleiding gaven, meenen zij vervolgens met slaan en schimpen te moeten bestraffen en zoo te kunnen verdrijven. Zij slaan de verdorvenheid slechts dieper in de harten in; boosheid en geslepenheid zetten zich daar als korst over heen; maar de tijd komt zeker, dat de ouders voor hunne eigen dwaasheid moeten boeten.

EEN ADMINISTRATEUR van een on-bespr... gedurende ... jaren in Indië, biedt zich aan op eene landelijke onderneming in bovengenoemde betrekking werkzaam te zijn.

Adres Lett. B. C., brieven franco bij den Boekhandelaar

H. M. VAN DORP

(1275) te Batavia.

EEN JONG MENSCH ongehuwd, voorzien van goede getuigschriften, bekend met het Boekhouden en het voeren van Correspondentie zag zich gaarne geplaatst in eene Handelszaak.

Reflecteerenden adresseeren zich franco onder Lett. N. M. bij den Boekhandelaar

(1274) H. M. VAN DORP,

te Batavia.

Te Koop 60 stuks

bijzonder fraaije

DJATTIE BALKEN,

Te bezigtigen naast het **Rijstpakhuis** aan de *Voorrij.* (1316)

TE HUUR *EEN* **Huis,**

in de Beerendrechtslaan.

Adres-

(1276) A. THIEBAULT.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede van **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1/2 % 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . 3/4 % »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machiniën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. 3/4 % »

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1 % »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1 1/4 % »

Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1 % »

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*

C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*

(1170) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen**, zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(1171) MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

Zeere keel en alle andere soorten van keelziekten. In geen gedeelte der bewoonde wereld zyn deze ziekten zoo heerschend als in Java alwaar de onverwachte verandering in het luchtsgestel, de inwoners, zoo wel Europeërs als inboorlingen byzonderlyk vatbaar maakt voor deze ongesteldheden. In Engeland zyn Holloway's Zalf en Pillen een wel bekend specifiek voor alle deze kwalen, en Engelschen, genezen door dezelve te huis, nemen, ze naar Indie terugkeerende, in groote hoeveelheden met zich, en hebben bevonden dat derzelver uitwerking nog krachtdadiger is in de verzengde dan in de gematigde luchtstreek. In Java en alle warme landen kunnen deze onwaardeerbare medicynen niet te hoog geschat worden; dezelve zuiveren het bloed, herstellen de afzonderingen der vochten en geven veerkracht aan het ligchaam en vlugheid aan den geest.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes Pillen à f 1. — f 3. — f 5. —
Potjes zalf à f 1.— f 3.— f 5.—

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Oberman.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok en Co.
» Samarang	»	H. L. de Lyon,

de Groot, Kolff & Co. en de hoofdagenten Soesman & Co.

(1298)

TE KOOP 52 stuks mooije

KOEBEESTEN,

van Bengaalsch ras, als:

25 Koeijen (**volwassen**) waarvan 8 dit jaar wierpen en de andere meestal **bezet.**

3 Ossen, **volwassen.**

8 Stieren do., zeer mak, goed in het vleesch en geschikt voor de slagterij.

3 Kalveren (mannetjes) geboren in 1859.
5 Idem wijfjes » » 1859.
8 Idem Idem » » 1860.

Nadere informatiën bij

(1297) H. M. VAN DORP, te Batavia.

A VOCABULARY

of the

ENGLISH AND MALAY LANGUAGES,

with the proper orthography for Englishmen.

Prijs f 3,—.

(1280) H. M. VAN DORP.

RIJSWIJK HOEK SECRETARIELAAN

Muziekhandel van H. M. VAN DORP.

à 10 Cent per pagina

te bekomen: MUZIEK VOOR PIANO, PIANO en ZANG, VIOOL, VIOOL en PIANO, de werken van BEETHOVEN,

Hunten, Methöde de Piano à f 8,

verder:

PAPIER DE LUXE met ENVELLOPPEN, POST- en BILLETPAPIER, STALENPENNEN, verschillende soorten van INKT, fijne SPEELKAARTEN, BALBOEKJES, BALKAARTJES, NOTITIEBOEKJES, PORTEMONNAIE, etc., etc. (1287)

De ondergeteekende verzoekt, onder dankbetuiging voor de deswege aangewende moeite, beleefdelijk al diegenen, wier medewerking hij de vrijheid genomen heeft in te roepen tot verspreiding der door hem uitgegevene

„Hulde aan de Overwinnaars van Boni,"

de daarvoor geïnde gelden wel te willen doen toekomen aan de HH. ***Lange & Co.,*** Boekhandelaren te *Batavia*, ten einde, zoo spoedig mogelijk, aan het doel dier uitgave gevolg te kunnen geven.

(1303) W. L. RITTER.

Voor 1860.

Dadelijk disponibel om per Mail te vervolgen:

Journal des Demoiselles.	f	18.—
l'Illustration.	»	45.—
Humoristisch Album.	»	18.—
Album der Natuur met Bijblad.	»	12.—
De Nederlandsche Spectator.	»	24.—
Illustrirte Zeitung.	»	35.—
Onze Tijd.	»	16.—

Te Batavia bij

(1290) G. KOLFF & Co.

In den loop der Maand Mei a. s. zullen de ondergeteekenden vendutie houden van de

NAGELATEN BIBLIOTHEEK.

van wijlen den Heer

F. B. HOFLAND,

in leven Eigenaar der Landen *Pamanoekan* en *Tjassem.*

De Catalogus zal tijdig worden verspreid en is op aanvrage verkrijgbaar.

(1289) G. KOLFF & Co.

Pas ontvangen het onlangs uitgekomen werk:

De Derde Militaire Expeditie

NAAR HET EILAND BALI IN 1849,

met drie kaarten, door den kapitien

A. W. P. WEITZEL

Prijs f 6,— franco per post f 8.—. voorts:

W. A. VAN REES,

WACHIA TALJKONG EN AMIR,

of het Indische Leger in 1850 f 5.—
franco per post. f 6,—

te BAVAVIA, bij G. KOLFF & Co.

te SAMARANG, bij de GROOT, KOLFF & Co.

(1313)

Stoomboot Oenara...

Het vertrek dezer boot naar SAMARA... SOERABAIJA is thans bij de wederaanvang ... regelde vaart bepaald als volgt:

Van BATAVIA den 29 April den 13 en 27 ...
» SAMARANG naar SOERABAIJA den 2... 30 Mei.
Van SOERABAIJA den 6 en 30 Mei.
» SAMARANG naar BATAVIA den 8 ...

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(1299) LANDBERG, BEZOET DE BIE ...

HET STOOMSCHIP BATAV...

kapt. Couteron,

zal den 1sten Mei a. s.,

via ***Cheribon*** en ***Tagal***

naar ***Samarang*** en ***Soerabaija*** ve...

Informatiën bij

(1319) W. CORES DE V...

HET STOOMSCHIP MENA...

vertrekt den 9den Mei via ...

Muntok en ***Riouw*** naar ***Singa...***

Informatiën bij

(1321) W. CORES DE V...

HET STOOMSCHIP PALEMB...

Kapitein KULLER,

zal den 10den Mei a. s. naar

Samarang en **Soerabaija** vertrek...

Informatiën bij

(1322) W. CORES DE V...

Het Stoomschip AM...

kapt. VOGEL,

vertrekt 24 uren na aankomst der verwacht ... Landmail naar **Samarang, Soerabaija, Ma... Timor Koepang, Delhi** en de **Molukk...**

Informatiën bij

(1320) W. CORES DE V...

GELEGENHEID...

NAAR NEDERLAND

met Schepen der Heeren

A. VAN HOBOKEN & ZONEN

Aanwezig in Indië:

Jason, kapt. VAN BUREN, den 24 A... Bezoekie gezeild, kan in de eerste da... van Mei van Batavia vertrekken.

Medea, kapt. LOURENS, zullende om... den 1sten Julij van hier vertrekke...

Adres bij

REIJNST & VINJU, *Bat...*

(1300) ANEMAET & Co., *Soera...*

Passage naar Nederl...

wordt aangeboden met het Ned. Sc...

CORNELI...

Kapt. J. B. JASK...

Deze bodem heeft zeer fraaije in... voor passagiers, en zal tegen medio Mei de ... Nederland direct van hier aanvaarden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agen...

(1317) B. KOPERSMIT...

Vracht naar Samara...

direct,

wordt aangeboden met het Ned... Indische Bark

JAVA

Kapitein **J. Worthing...**

om spoedig derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(1305) SCHIMMELPENNINCK...

Vracht en Passage

naar Samarang di...

per

WILHELMINA

Kapt. REISIGER,

vertrekkende Donderdag ...

(1326.) CASSALET...

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
Zaturdag 28 April 1860, N°. 34.

EXTRACT *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*
(BUITENZORG, *den 24sten April* 1860. (No. 20.)
(*Staatsblad no.* 35.)

de missive van den Minister van Staat, Minister van [illegible], van 9 Maart 1860, La. A, no. 23/282).
goedgevonden en verstaan:
[illegible]: enz.
Ten tweede: Krachtens magtiging des Konings, te bepalen:
met wijziging van art. I van het besluit van 8 Mei 1850, no. [illegible] (staatsblad no. 16), en dat van 4 Junij 1855, no. 1, (staatsblad no. 34), worden ingetrokken de bedieningen:
van haven- en equipagemeester te Batavia, tevens superintendent over het marine etablissement op het eiland Onrust;
van onderhaven- en equipagemeester te Batavia;
[illegible] beide posten mitsdien aftevoeren van den staat der [militaire] betrekkingen bij het zeewezen in Nederlandsch-Indie, bedoeld bij het besluit van 8 Mei 1850, no. 5, (staatsblad no. 16).
De bediening van havenmeester te Batavia is een burgerlijk ambt, zonder eenig militair aanzien, en met de lasten en voordeelen aan de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie verbonden.
De formatie van het havendepartement te Batavia wordt vastgesteld, als volgt:

havenmeester op eene bezoldiging vau	*f*	8,400
met eene eerste en tweede driejaarlijksche verhooging van tractement telkens van *f* 1200, of te zamen van	»	2,400
kommies, tevens belast met de ontvangst en het beheer der haven- en ankeragegelden, op	»	4,200
ambtenaar, belast met het beheer van den tijdbal en de telegraaf op	»	2,400
[twe]ede kommies op	»	1.800
[illegible]engeld	»	1,800
rapportgangers op *f* 15 's maands ieder	»	720
inlandsche bootsman op *f* 36 's maands	»	432
mandoers op *f* 20 's maands ieder	»	480
djoeroemoedis op *f* 18 's maands ieder	»	864
inlandsche matrozen op *f* 15 's maands ieder	»	6,480
vlaggelieden op *f* 15 's maands ieder	»	720
inlandsche timmerman op *f* 20 's maands	»	240
voor schrijfbehoeften.	»	500
voor onderhoud der sloepen en ligte vaartuigen memorie.		
Totaal	*f*	31,436

(*[Een]-en-dertig duizend vier honderd zes-en-dertig gulden.*)
De uitgaven, thans bij de begrooting van Nederlandsch-Indie onder de hoofdeelen B en D van het IXe hoofdstuk (departement van marine) uitgetrokken voor het haven en equipage departemente te Batavia en voor toelage aan den superintendent over het marine etablissement op het eiland Onrust bedragende. . . . . *f* 29,769:16
alsmede de uitgave van . . . . » 2,400:—
bedoeld bij de ministeriele dépêche van 8 Maart 1859. no. 26/293 Lett. I (Indisch besluit 18 Mei 1859 no. 16).

Te zamen *f* 32,169:46

zullen van de opgenoemde onderdeelen der begrooting van uitgaven worden afgevoerd en daarentegen de sommen van . . . . *f* 960
[illegible]) en . . . . » 180

Te zamen *f* 1140

voorkomende onder het VII hoofdstuk (financien, kultures en koophandel) van de begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indie hoofddeel A, 6e afdeeling, (civiele havenbezigingen en kosten op de ankerage gelden) verhoogd met *f* 30,296 en alzoo worden gebragt op *f* 31,436 's jaars.
[Ten der]de: enz.
[Afschr]ift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Eerste Gouvernements Sekretaris,
L. J W. DE WAAL.

Civiel Departement.

Ontslagen:

[Op] verzoek, eervol, als sekretaris van de Javasche bank J. [van] Lennep.

Ontheven:

van de verdere vervulling zijner betrekking, de resident [van] Chreribon V. P. G. de Serière.
[Resid]ent van Cheribon, H. Kleijn van de Poll, laatst resident [van] Bezoeki, onlangs van verlof uit Nederland teruggeko[men].

Benoemd:

[Pres]ident van de wees- en boedelkamer te Soerabaija, het lid [van] die kamer C. G. Burgemeestre.
[Lid] van de wees-en boedelkamer te Soerabaija, de sekretaris [van] die kamer J. F. Deibert.
[Tolk]en voor de Chinesche taal in Nederlandsch-Indie de élèves [illegible] Albrecht en M. von Faber, thans nog in China aan[wezi]g.

Belast:

[Met de] waarneming der betrekking van docent in de hoogduitsche [taal] aan het gymnasium Willen III, de sergeant bij het garni[zoens]-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java G. A. [illegible]mann.

Verleend:

[Twe]ejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den twee[den] kommies bij de algemeene rekenkamer, C. H. Fleur.

Militair Departement.

Ontslagen:

[Op] verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud [van] [regt] op pensioen, de majoor der infanterie P. van der [illegible]

[illegible] BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Bevorderd:

[Tot intend]ant der tweede klasse, de onder-intendant der eerste [klasse] M. van Weddingen.
[Tot onder]-intendant der eerste klasse in de derde militaire afdee[ling] op Java, de onder-intendant der tweede klasse H. Ve[illegible]
[Tot onder]-intendant der tweede klasse, de adjunct-intendant L. J. [van der] Maesen.
[Tot] luitenant kwartiermeesters, de tweede luitenant kwar[tiermeester] A. Velde, en de adspirant-intendanten F. J. D. [illegible] Hegt en A. J. Pool.

Overgeplaatst:

[Naar de t]weede militaire afdeeling op Java, de onder-intendant der [tweede] klasse G. P. W. Boers.

[BIJ] DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Geplaatst:

[Bij het] garnizoens-hospitaal te Serang (Bantam), de officier van [gezond]heid der derde klasse J. L. G. Rutte, thans ter be[schikking] te Batavia.

Benoemd:

Tot adjudant bij het 17de bataillon infanterie, de eerste luitenant J. P. van Lier, van het bataillon.

Geplaatst:

Bij het 8ste bataillon infanterie te Kedong Kebo, de luitenant-kolonel B. T. Reiger, thans waarnemend plaatselijk kommandant te Samarang.

Overgeplaatst:

Bij het 4de bataillon infanterie, de majoor J. C. F. baron van Heerdt, van het 5de bataillon te Samarang.
Bij het 5de bataillon infanterie te Samarang, de majoor E. Rappard, van het 16de bataillon infanterie

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement
BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE

Zijn geplaatst:

Bij het 5de bataillon (Celebes) de kapitein C. H. O. Terschouw, onlangs van verlof uit Nederland terug gekeerd.
Bij het garnizoens bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de tweede luitenants J. C. Dockheer, C. L. Bense en F. H. A. Flory, onlangs uit Nederland aangekomen.

Zijn Overgeplaatst:

Bij het 1ste bataillon (Soerabaija) de eerste luitenant G. J. W. van Rhijn, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java.
Bij het 7de bataillon (Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo) de kapitein J. Koch van het 10de bataillon.
Bij het 13de bataillon, de eerste luitenant H. C. L. Weijtingh, van het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling op Java.
Bij het 16de bataillon, de eerste luitenant E. V. Jeltes, van het 17de en de kapitein W. J. L. Schmidt van het 13de bataillon.
Bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java, de kapitein P. F. E. F. J. Saueressig, van het 4de bataillon en de inlandsche eerste luitenant D. Patie, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden.
Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java (Banjoemaas) de eerste luitenant L. W. A. Kessler, van het 1ste bataillon.
Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling op Java (Bezoeki), de tweede luitenant L. C. van Berkel, van het 6de bataillon.
Bij de garnizoens-kompagnie van Benkoelen, de tweede luitenant H. C. A. Reumpol, van het 2de bataillon.
Bij de garnizoens-kompagnie van Riouw en Onderhoorigheden, de tweede luitenant D. L. Häfeli, van het 10de bataillon.

Marine Departement.

Benoemd:

Tot derden kommies bij de hoofd-administratie der marine, de ambtenaar op wachtgeld E. Young, laatst derde kommies ter algemeene secretarie.

ADVERTENTIEN.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 25 tot en met den 27 April.
JAVA HOTEL. L. C. van der Veen, van Samarang. — H. Singer, van de Golf van Persie.
HOTEL DER NEDERLANDEN. J. F. Mispelblom Beijer, van Samarang.
HOTEL WILLEM II. J. T. Brouwer, van het Hospitaal. — Lie Hienhouw, van Batavia. — J. H. De Klerk, van Samarang. — Muller, van Borneo. — Oosthout, van Id. — Pool, van Id. — van Casteren, van Weltevreden.
HOTEL DES INDES. E. van de Velde, echtgenoot, gouvernante en 5 kinderen, van Banjoemaas. — J. A. van der Vulp, van de Reede. — H. van den Heuvel, van Pontianak. — T. D. Mohr, van Pontianak. — A Couteron, van Pontianak. — J. J. Peeters, van Pontianak. — Post, van Boni.

Vertrekkende Personen.

B. Muller en familie. — E. E. graaf van Bentheim Teklenburg Rheda en echtgenoot.

BATAVIA.

☞ Bij het ter perse leggen dezer Courant was de Java-post juist aangekomen.

In de dezer dagen gehouden vergadering van de Direktie der Maatschappij van Toonkunst is benoemd tot president Mr. W. H. du Cloux, en tot orkestmeester de heer A. G. Calmer, ter vervanging van den heer Reijckmans, die als zoodanig zijn ontslag had gevraagd. Wij gelooven voldoende redenen te hebben, om de maatschappij van toonkunst geluk te wenschen met de gedane benoemingen, en van ganscher harte hopen wij, dat de direktie en de orkestmeester bij allen die ondersteuning in ruime mate mogen vinden, welke zij noodig hebben, om hunne goede plannen ten uitvoer te brengen.

—Bij de *Javasche Courant* van Woensdag, no. 33 is gevoegd de gewone maandelijksche staat van den stand van het rijstgewas, onder ult. Maart. Die stand was *zeer gunstig* in Batavia, Buitenzorg, Samarang, Banjoemaas en Madura; *gunstig* in Krawang, met uitzondering van Tjabang Boengien en Krawang, in de Preanger Regentschappen, Cheribon, Tagal, waar echter op sommige plaatsen de ama mera of poetih in 't gewas heerschte, Japara, doch waar in de jongste aanplantingen de ziekte bambang heerscht; Soerabaija, Pasoeroean, Bezoeki, met uitzondering van Bezoeki en Panaroekan, Banjoewangi, Madioen en Kediri; *vrij gunstig* in Bantam, Bagelen, Kadoe en Patjitan; *ongunstig* in Pekalongan, waar de omoh mentek voortdurend de velden aantast.

Gedurende het loopende jaar zijn te Batavia *uitgevoerd*: 189,823 pikols rijst, naar plaatsen buiten Java, 530 pik. naar plaatsen op Java; *ingevoerd* van Java 83,308 pikols, van buiten Java 28,030.

— Omtrent het te houden volksfeest kunnen wij mededeelen, dat dit in de volgende week zal plaats hebben; de dag wanneer en de wijze waarop zullen nader bekend worden gemaakt.

Samarang. — In het begin der maand April zijn ten gevolge van hooge waterstanden 282 bouws sawa's in het distrikt Demak vernield.

Bezoeki. — In den namiddag van Maandag den 9den April zijn in de desa Soember Malang, district Wringin, regentschap Bezoeki, door een windhoos acht bamboezen met atappen gedekte woningen vernield. De daardoor veroorzaakte schade wordt op eene som van *f* 190 begroot. Bij die gelegenheid hebben geene andere ongelukken plaats gehad.

Timor. — Per telegraaf via Soerabaija zijn berigten ontvangen, loopende tot den 12den April jl.

Eenig bergvolk, naar gissing een duizendtal manschappen sterk, heeft in het begin van de maand Maart de redoute te Larentoeka willen overrompelen. Zij zijn echter door het kartetsvuur der redoute en van eene

kruisboot met verlies van 28 dooden, ongeveer 90 gekwetsten en 8 vernagelde stukken geschut verdreven, waarna zij vergiffenis hebben laten vragen en de gezaghebber de uitlevering hunner kanonnen heeft geëischt, aan welken eisch zij hebben voldaan. Twee kruisbooten zijn van Koepang met krijgsbehoeften en 10 soldaten ter versterking naar Larentoeka gezonden. De radja's der Lima Pantes hebben hunne hulp aangeboden. Op bovengenoemden datum was echter de rust weder hersteld. (*Jav. Ct.*)

NEDERLAND.

(*Slot.*)

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

Zoo het vergaan van die schepen, waaromtrent de dagbladen mededeelingen bevatten, als altijd een treurigen indruk maakte, oneindig pijnlijker was de gewaarwording, die de tijding van de ramp aan de *Onrust* overkomen, hier te weeg bragt. Tot velerlei beschouwingen gaf die gebeurtenis in het moederland aanleiding, want zoo men het rampzalig lot der opvarenden diep betreurde, men besefte ook, dat de vermeestering van een vaartuig als de *Onrust* het prestige onzer oorlogsmarine moest ondermijnen en ook voor de gevolgen hoogst noodlottig wezen moest. Men hoopt nu op eene éclatante vergelding, en zoo hetgeen velen als vergelding verlangen, al bewijzen mogt, dat men weinig met de gesteldheid van land en volk bekend is, — men spreekt bijvoorbeeld van het verbranden van alle bosschen, om de Dajakkers tot den laatsten man te kunnen opsporen! — dat Nederland wraak wil nemen en zal nemen, behoeft ter naauwernood vermelding. De aanzienlijke magt, die reeds naar Indie gezonden is, zal nog versterkt worden en een deel onzer marine tot het straffen der verraders naar de indische wateren vertrekken. Wat de militairen betreft, die onophoudelijk uit het moederland naar Indie worden afgezonden, zoo gij bij hunne aankomst tegenwoordig waart, zal het ook u zeker getroffen hebben, hoe weinigen van hen landskinderen zijn: de meesten zijn afkomstig uit ontbonden legerkorpsen in het buitenland, en niet onaardig was de opgave der autorisaties, dezer dagen door Z. M. verleend aan militairen in het koloniaal werfdepot te Harderwijk, tot het dragen van buitenlandsche ordes-en onderscheidingsteekenen. Daaronder waren de engelsche medaille voor den oorlog in de Krim, de zilveren medaille voor de krijgsverrigtingen in Sicilie in 1848 en 1849; de siciliaansche medaille van Sint George, de siciliaansche bronzen medaille voor den krijg in 1859; de bronzen medaille voor de krijgsverrigtingen in den kerkelijken staat in 1849; de pruissische gedenkpenning voor trouwe dienst in 1848 en 1849; de napelsche eere medaille voor 25jarige dienst, enz. Uit het aantal italiaansche medailles blijkt, dat velen der militairen in dienst zijn geweest bij de zoogenaamde Zwitsers, onder welken naam de huurlingen in pauselijke en napolitaansche dienst bekend stonden. Uit het thans overgelegde verslag omtrent het beheer en den staat der kolonien in 1857 blijkt, dat in dat jaar het leger in Nederlandsch-Indie bestond uit 1043 officieren en 25,195 manschappen, werkelijke sterkte; de nominale sterkte was 1316 officieren en 28,567 manschappen.

Vergun mij aan dat verslag, dat te uitgebreid is om het in zijn geheel over te zenden, nog eenige opgaven te ontleenen.

De bevolking bedroeg op ultimo December 1857, voor zoo ver die is na te gaan, op Java en Madura 11,394,158, waarvan 20,351 Europeanen, 138,356 Chinezen, 24,615 Arabieren en andere vreemde oosterlingen; 11,405,596 vrije inlanders en 5,260 lijfeigenen. Onder deze getallen zijn het leger en de soldatenkinderen niet begrepen. Het aantal soldatenkinderen bedroeg 1100, waarvan 267 bij het pupillenkorps.

In dit jaar werden uitgegeven 185 acten van vast en 55 van tijdelijk verblijf; onder eerstgenoemden komen er 152 aan Nederlanders voor.

Exequator werd dit jaar verleend aan consuls van Pruissen, Zweden en Noorwegen, Hamburg, Belgie, America, Oldenburg, Hannover en Mecklenburg-Schwerin terwijl zeven tractaten van toelating van consuls in onze overzeesche bezittingen werden afgekondigd of gesloten.

De staat van het leger gaf ik hierboven: aan materialen voor het leger is in 1857 aan den artillerie constructiewinkel verwerkt voor eene waarde van *f* 153,564; aan arbeidsloonen werd betaald *f* 401,780.

Omtrent de krijgsverrigtingen bevat het verslag een uitvoerig verhaal.

De zeemagt bestond in den aanvang van 1857 uit 2 fregatten, 1 korvet, 1 brik, 1 adviesbrik, 7 schoenerbrikken, 1 roeikanonneerboot, 1 schroefkorvet, 1 schroefschoener en 9 stoomschepen, te zamen 24 bodems, in het geheel bemand met 2196 Europeanen en 972 inlanders. Het eskader werd in den loop van het jaar versterkt met 1 stoomschip met 127 koppen, 1 schroefkorvet met 220 en 1 schroefschoener met 86 koppen. Daarentegen vertrok naar Nederland, 1 fregat met 315 koppen, terwijl 1 korvet en 2 schoenerbrikken buiten dienst werden gesteld. Het eskader bestond alzoo op het eind van het jaar uit 23 bodems; uit Nederland werden verwerkt of te Soerabaija in een gezet 3 stoomschepen en 2 brikken.

Wat de gouvernementsschoeners en kruisbooten betreft, werd de dienst verrigt door 2 schoeners, een 1 stoomvaartuig en 64 kruisbooten, bemand met 1373 koppen. Ook aan de krijgsverigtingen der marine wijdt het verslag eenige bladzijden. Omtrent het regtswezen en de politie bevat het verslag weinig bijzonders. In verband met dien tak van bestuur, staat er ten opzigte der tolken aangeteekend:

Translateurs voor de chinesche taal. De drie in 1857 in China aanwezige kweekelingen voor de chinesche taal maakten goede vorderingen. De twee jonge lieden, die in 1856 door den hoogleeraar Hoffman te Leyden onderwezen werden, vertrokken in 1857 van daar naar Java, ten einde hunne studien in China te gaan voortzetten. (In 1558 in China aangekomen zouden hunne studien meer bijzonder worden geleid, om hen te bekwamen als tolken op de buitenbezittingen, terwijl de 3 anderen bestemd zijn voor de hoofdplaatsen op Java). In 1857 werd weder een jongeling aan de leiding van den genoemden hoogleeraar toevertrouwd. Deze is in 1859 op voorstel van den hoogleeraar Hoffman regtstreeks naar China vertrokken. Thans zijn op nieuw 3 jongelingen onder des hoogleeraars leiding werkzaam.

Ten aanzien van de eeredienst meldt het verslag, dat er in 1857 een getal van 25 predikanten arbeidde. Het aantal zendelingen wordt niet opgegeven. Dat der roomsch-katholijke geestelijken bedroeg 10.

Het getal bedevaartgangers naar Mekka is aanzienlijk verminderd.

Uit Java vertrokken	2152	en keerden terug			1243.
Van Sumatras Westkust	131	»	»	»	109.
» Palembang	98	»	»	»	63.
te zamen	2381				1425.

In 1851 bedroeg het getal bedevaartgangers slechts 105.

Het aantal onderwijzers bedroeg 73, dat der ondermeesters 36 en der kweekelingen 54, te zamen 143. Het getal gouvernements lagere scholen was 30 en het getal leerlingen op die scholen 3240. Het getal partikuliere schoolinrigtingen bedroeg 54, waarvan 44 op Java.

Bij de vermelding van hetgeen er op 't gebied der kunsten en wetenschappen gedaan is, noemt het verslag de geodesische opname der residentie Banjoemaas, de voortzetting van de bewerking van den Atlas van Nederlandsch-Indie door den kapitein der genie Versteeg, in plaats van wijlen den kapitein luitenant te zee Melvill van Carnbée, welke in Junij 1860 zal moeten voltooid zijn—; het reisverhaal van den controleur der landelijke inkomsten en kultures, den heer W. T. Hoogeveen over de Preanger-Regentschappen en dat van den resident van Menado over het landschap Bolang Mongondo.

De finantiële toestand moet het duidelijkst blijken uit een paar staten, die de Regering bij het verslag overlegt; die staten zijn echter nog niet door den druk openbaar geworden.

Voor waterstaatswerken werd in geld en materialen besteed een bedrag van *f* 5,728,086.

Het aantal van de te Java, Madura en op Buitenbezittingen ontvangen brieven bedroeg 634,061, dat der afgezondende 688,909.

De telegrafie, waarvan de eerste lijnen in Mei werden geëxploiteerd, heeft opgebragt *f* 51,069.60 voor het overseinen van 356 gouvernements en 5448 bijzondere berigten.

Met de overlandpost zijn verzonden uit Indie 82,502 brieven en uit Europa ontvangen 65,702.

Eindelijk bevat het verslag uitgebreide opgaven omtrent den oogst in 1857 en de opbrengst der mijnen in dat jaar. Uit die opgaven blijkt, dat dit jaar onder de gunstige jaren geteld mag worden.

Wij wenschen die u en ons bij voortduring toe.

Amsterdam 9 Maart. De Heer Godefroi heeft heden in handen des Konings den ambsteed afgelegd en zijne betrekking als minister van justitie aanvaard.

— *Vollenhove*, 7 Maart. De visscherij op de Zuiderzee blijft zeer opgunstig; dit kan onder anderen daaruit blijken, dat de spiering tot den buitengewonen hoogen prijs van *f* 0.85 de 100 stuks is gestegen. De grootste worden, stuk voor stuk in papier gewikkeld, naar Keulen verzonden.

— Z. M. heeft *overgeplaatst* in rang en ancienniteit bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie, den 2den luit. *P. van Drummeren*, van het 5de. inf.; — *vergund*: aan den offic. van gez. 2de kl. in Oost-Indie *G. J. Wienecke*, het dragen der onderscheidingsteekenen van ridder 1ste kl. der orde van Philip den Grootmoedige, hem door den groothertog van Hessen geschonken, en *eervol ontslagen* den met verlof hier te lande aanwezigen kapt. der inf. in Ned. Indie, *E. W. T. E. Preusser*, onder toekenning van pensioen.

— In de algemeene vergadering het Hoofdbestuur der Hollandsche maatschappij van landbouw, den 18den Februarij te Rotterdam gehouden, is de eerste prijs, zijnde de gouden medaille der Maatschappij, toegekend aan de boter (na volbragte reis naar Batavia en terug) ingezonden door den heer J. P. de Lange Wz., in 1858 op de algemeene tentoonstelling der Maatschappij te Rotterdam, als: *Inlegboter, geschikt tot verzending naar Oost- of West-Indie.*

—Den 5den Maart leed de stad Arnhem een gevoelig verlies, door het afsterven van een harer meest achtenswaardige burgers, den heer mr. Jan Jacob van Hasselt, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, sekretaris dezer gemeente, lid der provinciale staten van Gelderland en van het kollegie van toevoorzigt der hervormde kerken in dit gewest, enz. Hij overleed in den ouderdom van ruim 77 jaren, na eene kortstondige ziekte van drie dagen. Gedurende geruimen tijd in deze en meerdere betrekkingen werkzaam, en inzonderheid sedert een aantal jaren onafgebroken met de betrekking van gemeente sekretaris belast, was hij steeds ijverig ten nutte der maatschappij werkzaam en had hij zich door zijne regtschapenheid en vele goede hoedanigheden de achting van ieder verworven, zoodat zijn gemis niet alleen in zijn talrijk gezin, maar ook in wijdere kringen zal worden gevoeld.

BELGIE.

Brussel 8 Maart. Het *Journal de Bruxelles*, welks mededeelingen omtrent de zaken van Rome nog al geloof verdienen, deelt een brief mede, gedagteekend 28 Febr. waarin het volgende voorkomt: »De jongste depeche van den Heer de Thouvenel heeft hier een zeer ongunstigen indruk gemaakt. Het antwoord van het Romeinsche hof op dat staatsstuk is reeds afgezonden; het is in vaste, waardige en nadrukkelijke taal vervat. Het verklaart, dat alleen de kerk, krachtens het goddelijke regt, geroepen en bevoegd is om te beslissen, wat tot het wezen harer leer en harer inrigting behoort, en dat het wereldlijke gezag in dit opzigt geheel onbevoegd is. Het komt met nadruk op tegen de bewering, dat de opstand der Romagna aan het Pauselijke gouvernement zou te wijten zijn, en herinnert aan de woelingen der revolutionaire partij, welke Sardinie's aanvallende staatkunde aangemoedigd en bevorderd heeft. Eindelijk betoogt het, dat de Paus door zijn duren pligt wordt Frankrijks voorstellen aan te nemen, e alle aandrang moet afstuiten op de verpligting v Heiligen stoel, om de regten der kerk te ve Er bestaat alzoo geene hoop meer op eene mi beslechting van het geschil, en aan alle kanten toebereidselen voor de hervatting der vijandeli gemaakt. De Pauselijke nuntius te Parijs heeft van zerlijke gouvernement magtiging gevraagd, om F vrijwilligers voor het leger van den Kerkelijke aan te nemen. Hierop is met bedreigingen gea Tevens heeft het Fransche gouvernement (als den Paus weerloos aan het verraad en de r wilde prijs geven) te Weenen geklaagd over d werving van Oostenrijkers van het Pauselijk Er is te Rome, vooral heden, meer gisting d woonlijk. De hoofden der revolutionaire kommiss ijverig in de weer. De steden van de provinci ook in gisting. Er zijn Fransche agenten daarhe trokken, en wel, zoo het heet, om de bevolking tot te brengen. Onder dat alles behoudt de Paus ee tengewone kalmte.

ENGELAND.

Den 27 en 28sten Febr. heeft te Londen en in de schappen van het midden des lands een hevige gewoed, welke veel schade, zoowel aan schep aan schoorsteenen en daken heeft te weeg gebr St. Davids is eene groote stoomboot met man e vergaan. Van den wal was geene redding m Men zag ongeveer 30 personen op het dek, waa 6 soldaten en eene vrouw met vier kinderen. personen wierpen zich van zwemgordels voor zee, doch allen kwamen in de golven om. Ei werd het schip uiteen geslagen en zonk met alle zich aan boord bevonden.

— De bedrijvigheid op de Engelsche scheepsw en arsenalen duurt, in weerwil van het met Fra gesloten handelstractaat en de entente cordiale, gebroken voort. Zoo laat de regering o. a. te mouth en Sheerness thans tot 10 uren 's avonds w en betaalt buitengewoon hooge loonen, om de van stapel geloopen oorlogschepen zoo spoedig lijk voor de dienst gereed te hebben.

— Uit North-Shields is het berigt ontvang in de Burradon-mijn eene verschrikkelijke ont heeft plaats gehad. Er waren 80 personen in d en men veronderstelt, dat allen zijn omgekome

— Volgens de opgaven van den *Board of* hebben de uitvoeren gedurende de maand Janua dragen eene waarde van £ 9,366,497 tegen £ 7, en £ 9,393,423 in dezelfde maand van 1858 en

— Er is te Londen eene actien-maatschappij ge voor den aanleg van een spoorweg in Buenos- van de hoofdstad door het dal van Fernand kapitaal zal £ 150,000 bedragen in aandeelen v

— Nadat de telegraafkabel tusschen Aden e rachee met goed succes gelegd was, zouden reeds uit Indie direct naar Alexandrie dépêches hebben nen verzonden worden, zoo niet plotseling eene nis op de linie van Aden en Suakim, in de Roo was gekomen. Men zal dit gebrek waarschijnlij nen eenige dagen kunnen herstellen, als wanne directe berigten uit alle gedeelten van Indie dagen tijds zal kunnen ontvangen.

— In de *Sunderland Times* leest men het vol Wij hebben goeden grond om te melden, dat in rijke personen thans met hoop op een goeden pogingen in het werk stellen, om een nieuw s vaartverdrag tusschen Engeland en Frankrijk tot te brengen, dat in overeenstemming zal zijn m beginselen van het onlangs gesloten handelstra Wij hebben grond om te gelooven, dat de heer C ook hieraan ijverig medewerkt door zijne raadge en zijn invloed.

— Te vorigen jare heeft Australie musschen roeijing der veldwormen, faizanten voor de jagt tafels, zelfs nachtegalen tot bevolking der bossch Engeland doen overkomen, om die daar inheem maken. Nu willen de Australiers ook den Scho zalm overplanten, met welk doel den 25 Februa geveer 30,000 zalmeijeren met het schip *Curlin* Liverpool naar Melbourne afgezonden werden. in kisten gepakt, welke met fijn kiezelzand gevu door hetwelk onophoudelijk versch water loo door middel van een met 300 centenaars zuive rikaansch ijs gevuld reservoir gedurende de g lange reis koel moet gehouden worden.

FRANKRIJK.

Den 1sten Maart heeft de keizer de zitting de gevende vergadering met de volgende troonre opend:

»Mijne Heeren de Senatoren!

»Mijne Heeren de Afgevaardigden!

»Bij de opening der vorige zitting heb ik, v wende op de vaderlandsliefde van Frankrijk, U ten gerust te stellen tegenover de overdreven b mering voor een mogelijken oorlog. Thans mij genoopt U gerust te stellen wegens de bezo die door den vrede-zelven is te weeg gebragt. D de, ik wensch dien opregtelijk en zal niets ver wat strekken kan, om hem te handhaven.

»Ik kan niet anders dan mij-zelven geluk w wegens mijne betrekkingen met alle Europes gendheden; de eenige punten op den aardbol, w ze wapenen nog niet rusten, zijn in het verre Maar de moed van onze zeelieden en van onse ten, ondersteund door de loyale hulp van Sp zonder twijfel weldra een vredes-tractaat met China ten gevolge hebben. Wat China betre dra zal eene krachtige Engelsch-Fransche ex dit land voor zijne trouweloosheid straffen.

»In Europa zullen de moeijelijkheden, naar welhaast haar einde hebben bereikt en Italie is punt zich vrij te constitueren.

»Zonder op de langdurige onderhandelingen te komen, die reeds zoo vele maanden duren, zal tot eenige voorname punten bepalen.

Het alles beheerschend denkbeeld van het tractaat Villafranca was de bijna volkomen onafhankelijk- van Venetie te verwerven; de prijs daarvoor zou de herstelling der aartshertogen. Toen die trans- in weerwil van mijne dringende pogingen, schip- had geleden, heb ik daarover, zoowel te Wee- als te Turin, mijn leedwezen betuigd; want de van zaken langer zoo blijvende, dreigde geen te zullen erlangen. Terwijl nu dit vraagstuk onderwerp van loyale onderhandelingen was tus- mijne regering en die van Oosterijk, hadden zij zijde van Engeland. Pruissen en Rusland stap- gevolge, die in hun geheel klaarblijkelijk ge- van den wensch der groote mogendheden, om bevrediging van aller belangen te geraken. die gezindheid in de hand te werken, was het belang voor Frankrijk die combinatie aan te be- welke de meeste kans had om te worden aan- door Europa, en daar mijn leger in Italie een borg was tegen de vreemde interventie, had ik de grenzen van dien waarborg te bepalen. dan ook niet geaarzeld, om aan den koning van te verklaren, dat ik, hoewel hem algeheele in zijne handelingen latende, hem niet kon in eene staatkunde, die het nadeel had, van in de van Europa den schijn te hebben, alsof zij al de van Italie wilde inlijven en die nieuwe ver- ingen voor die staten dreigde ten gevolge te Ik heb hem geraden gunstig te antwoorden wenschen der provincien, welke zich aan hem , doch de autonomie van Toskane te hand- en in beginsel de regten van den H. Soel te gen. Zoo deze schikking al niet iedereen be- dan had zij toch dit voordeel, dat daarbij inselen werden gereserveerd en de onrust werd ren gebragt, terwijl daardoor tevens van Pie- een koningrijk werd gemaakt van meer dan ne- millioen zielen.

het oog op die verandering van Noord-Italie, oor aan een magtigen staat al de passages van gegeven werden, was het voor de veiligheid onze grenzen mijn pligt, de Fransche hellingen gen te eischen. Deze vordering van een grond- van weinig omvang, bevat niets in zich, dat ongerust maken kan en in strijd is met de looze staatkunde, welke ik meer dan eenmaal geproclameerd; want Frankrijk wil niet tot ting van grondgebied overgaan, hoe gering die noch door eene militaire bezetting, noch door gelokten opstand, noch door bedekte manoeu- maar door opentlijk de kwestie aan de groote heden te onderwerpen. Zij zullen ongetwijfeld billijkheid begrijpen, evenals Frankrijk dit tegenover elk van haar in dergelijke omstandig- zoude doen, dat de belangrijke territoriale wij- welke plaats zal hebben, ons regt geeft op waarborg, welke door de natuur-zelve wordt aan- en.

kan niet met stilzwijgen voorbijgaan de emotie gedeelte der Katholieke wereld, dat plotseling heeft geleend aan allerlei ondoordachte indruk- zich aan zulk eene hartstogtelijke vrees heeft even. Het verleden, dat een waarborg voor komst moest zijn, werd zoodanig miskend, de diensten werden zoodanig vergeten, dat ik diepe overtuiging, een onbeperkt vertrouwen in gezond verstand van het algemeen noodig had, midden der agitatien, welke men trachtte in even te roepen, de kalmte te bewaren, welke in staat is de zaken tot een goed einde te

feiten evenwel spraken luide van zelve; sedert n houd alleen ik te Rome het gezag van den n Vader staande, terwijl ik geen enkelen dag ilige karakter van het hoofd onzer godsdienst oog heb verloren.

den anderen kant werd de bevolking van de a', plotseling aan zich-zelve overgelaten, uit rd der zaak medegesleept en trachtte in den gemeene zaak met ons te maken. Moest ik het teekenen des vredes vergeten en haar op voor een onbepaalden tijd aan de kansen eener bezetting prijs geven?

is mijn eerste streven geweest, om haar met ouverein te verzoenen; toen ik daarin niet sla- , heb ik althans getracht, om in de in opstand en provinciën het beginsel van het wereldlijk pausen te beschermen.

hetgeen voorafgaat ziet gij, dat wanneer al- niet geëindigd is, nu ten minste spoedig eene ng van de bestaande kwestien te hopen is.

oogenblik schijnt derhalve gekomen, om een maken aan beslommeringen, die reeds al te urden, en om de middelen op te sporen, om in ijk een nieuw tijdperk van vrede in te wijden. heeft het leger eene vermindering van 150,000 ondergaan, en die vermindering ware nog aan- geweest, zonder den oorlog met China, de van Rome en die van Lombardije.

gouvernement zal U weldra een aantal maat- voorstellen, die allen het doel hebben, om de te bevorderen, door goedkoope prijzen van levensbehoeften het welzijn van de arbeiders- te doen toenemen, en onze handelsbetrekkingen breiden. De eerste stap op dien weg bestond dat het tijdstip moest bepaald worden, waar- belemmeringen, die daartoe zoozeer in den zouden worden weggeruimd, belem- die onder den naam van prohibitie vele sche voortbrengselen van onze markten we- de andere natien noopten, om ten onzen aan- eene betreurenswaardige wederkeerigheid in acht men. Er was echter nog iets van moeijelijker oons in den weg stond, namelijk de weinige die er bleek te bestaan voor een handels- met Engeland. Ik heb dan ook zonder aar- verantwoordelijkheid van dien grooten maat- genomen.

zeer eenvoudige overweging zal de voordeelen in het licht stellen, die uit dat traktaat voor beide landen voortvloeijen. Frankrijk en Engeland zouden ongetwijfeld niet nagelaten hebben, om na verloop van eenige jaren, een ieder in zijn eigen belang, het initiatief tot dien grooten maatregel te nemen; maar alsdan zou de verlaging der tarieven niet gelijktijdig geschied zijn en zou men van beide zijden niet onverwijld de vergoeding verworven hebben voor de gedane opofferingen.

»Het traktaat heeft dus het tijdstip, waarop heilzame wijzigingen moesten tot stand komen, slechts vervroegd en heeft gelijktijdig aan onvermijdelijke hervormingen het karakter bijgezet van wederzijdsche concessien die op hare beurt bestemd zijn, om het verbond tusschen twee groote volken te versterken.

»Ten einde dit traktaat de beste resultaten kunne hebben, roep ik Uwe krachtdadige medewerking in voor de aanneming der wetten, bestemd om hare toepassing te vergemakkelijken. Ik vestig vooral Uwe aandacht op de gemeenschapsmiddelen, welke alleen door hunne ontwikkeling ons in staat kunnen stellen te concurreren met de vreemde industrie. Doch daar de oogenbliken van overgang altijd moeijelijk zijn en daar het onze pligt is, de onzekerheid, — zoo schadelijk voor de belangen — te doen ophouden, zoo vorder ik van Uwe vaderlandsliefde een spoedig onderzoek der wetten, welke U zullen worden aangeboden.

»Door de opheffing van alle regten op de grondstoffen en door de vermindering der regten op de eerste levensbehoeften, zullen de hulpbronnen der schatkist aanzienlijk worden verminderd. Nogtans zullen de ontvangsten en uitgaven van het jaar 1861 in evenwigt met elkander zijn, zonder dat het noodig zal wezen een beroep te doen op het crediet of tot nieuwe belastingen de toevlugt te nemen.

»Door U eene getrouwe schets te geven van onzen staatkundigen en finantieelen toestand, heb ik U een algeheel vertrouwen in de toekomst willen inboezemen en U doen medewerken tot de vervulling van een werk, dat vruchtbaar zal zijn in groote resultaten.

»De bescherming der Voorzienigheid, ons zoo duidelijk in den oorlog gebleken, zal ons ook niet ontbreken in onze vreedzame pogingen, wier doel is de verbetering van het lot van het meerendeel der bevolking. Laat ons dan met vasten tred voortgaan op den weg van vooruitgang, zonder ons daarop te laten terughouden, hetzij door de tegenkanting van de zelfzucht, hetzij door het geschreeuw der partijen, hetzij door onbillijk wantrouwen.

»Frankrijk bedreigt niemand; het wenscht alleen in vrede en in zijne onafhankelijkheid, de onmetelijke hulpbronnen, die het van den Hemel ontvangen heeft, te ontwikkelen. Het kan geen achterdocht opwekken, omdat bij den tegenwoordigen staat der beschaving deze waarheid, tot troost en gerustelling van de menschheid, steeds meer en meer erkend wordt, dat hoe rijker en voorspoediger een land is, het des te meer bijdraagt tot den rijkdom en den voorspoed van anderen."

De eerste zitting van het wetgevend ligchaam heeft den daarop volgenden dag plaats gehad, en is zonder eenige buitengewone omstandigheid afgeloopen. De graaf de Morny heeft, als voorzitter, de vergadering op de gebruikelijke wijze met eene rede geopend. Naar de algemeene verklaring der afgevaardigden heeft men alle redenen tot tevredenheid, voor zoover betreft den gematigden toon, waarin dit stuk vervat was, zoowel als over het onpartijdig oordeel, hetwelk de graaf ten aanzien van verschillende door hem genoemde onderwerpen heeft uitgesproken. Het is hierbij evenwel niet onopgemerkt gebleven, dat de graaf de Morny niet tot de voorstanders van den vrijen handel behoort, hetwelk op de leiding der discussien, naar men kan verwachten, niet zonder invloed zal zijn. De redenaar gaf o. a. daaromtrent te kennen, dat Frankrijk nog te zeer behoefte heeft aan beschermende regten en dat, wanneer men het zonder bescherming blootstelde aan een strijd tegen den vrijen handel, dit hetzelfde zou zijn, alsof men een kind tegenover een volwassen persoon stelde, om met dezen een strijd te wagen. Wat de politiek der geestelijkheid betreft, daaromtrent werden door den spreker de gronden aangevoerd, waarop hij meende de leden der vergadering te moeten aansporen, om ten dien aanzien met het gouvernement één lijn te trekken.

— Bij het ministerie van buitenlandsche zaken heerscht eene buitengewone bedrijvigheid en men denkt, dat de minister de Thouvenel weldra eene mededeeling zal doen aan de Europesche mogendheden, ten einde deze bekend te maken met de gevoelens des keizers, wat betreft het wantrouwen, hetwelk men aan de regeringen tracht in te boezemen. Men meent er zich mede te mogen vleijen, dat het dezen bekwamen staatsman zal gelukken, om door zijne bezadigde toelichting der beginselen van Keizer Napoleon, de bestaande bekommering te doen ophouden.

— Te Turyn worden de militaire toebereidselen met kracht voortgezet. De regementen, aldaar in garnizoen, hebben zelfs reeds bevel bekomen om zich tot vertrek gereed te houden. De grenadiers zullen naar Monza oprtrekken; de *bersaglieri* naar Chivasso en de cavallerie naar Parma. Zoodra de inlijving door de bevolking zal uitgesproken zijn, (want men twijfelt er niet aan, of dit zal het resultaat der stemming wezen), zal de generaal Cialdini met zijn divisie zich naar Bologna begeven en de generaal Mollardi naar Modena. Daarentegen zullen al de nieuwe regementen in Midden-Italie, die nog niet volledig georganiseerd zijn, zich naar Sardinie begeven, om aldaar georganiseerd en voltallig gemaakt te worden.

— In den dom te Brescia is een prediker, die ten gunste van het wereldlijk gezag des Pausen sprak, door het volk met geweld tot zwijgen gebragt.

— Oostenrijk maakt groote toebereidselen tot verdediging in het Venetiaansche. Nieuwe vestingwerken worden aangelegd op het kasteel van Nago, op den weg van het Gardameir naar Rovereto. Het versterkt de schipbrug nabij het kasteel Toblino. Te Cisane wordt een fort aangelegd en men bouwt sloepen om Peschiera te beschermen.

— Een brief uit Galata aan den *Moniteur* geschreven bevat de volgende mededeeling: Men twijfelt hier niet meer aan den goeden uitslag van de muntthervorming, die met eene waarlijk opmerkenswaardige volharding door den grootvizier Mehemet Buchdi Pacha en zijne ambtgenooten in het ministerie is doorgezet. Men hoopt, dat de inwisseling van het papieren geld binnen eenige weken geheel zal zijn bewerkstelligd. Van daar dan ook, dat de wisselkoers al meer en meer tot pari stijgt. Wanneer het bestuur, waarvan men de verstandige maatregelen niet genoeg kan prijzen, er in geslaagd zal zijn, om te midden van allerlei moeijelijkheden, die zij moet te boven komen, den gewonen wisselkoers te herstellen, zal zij eene onwaardeerbare dienst zoowel aan den Europeschen als inlandschen handel bewezen en veel bijgedragen hebben, om het geschokte krediet te herstellen.

— De *Patrie* meent te weten, dat Piemont in de kwestie van Savoije eene verzoenende gezindheid heeft aan den dag gelegd, gelijk men dit kon verwachten van een land, dat zijne vergrooting aan Frankrijk te danken heeft.

— Men verneemt dat Rusland reeds zijne zienswijze aan de Sardinische regering heeft doen kennen nopens de inlijving van Centraal-Italie. Rusland heeft, naar luid van het berigt, verklaard, dat het het beginsel van volksuitspraak tegenover het beginsel van ligitimiteit niet kan erkennen. Maar het zal van de inlijving geen casus belli maken en zelfs gezind zijn het fait accompli te erkennen, zoo als die regering in der tijd het ook ten aanzien van Belgie, Spanje, Frankrijk, en nog onlangs in de Donau-Vorstendommen erkend heeft.

— Volgens de *Perseveranza* heeft de maarschalk Vaillant bevel ontvangen, zijne troepen gereed te houden tot het bewerkstelligen eener beweging. Naar men wil had dit bevel niet eene gewone troepenbeweging, maar den terugkeer zijner korpsen naar Frankrijk ten doel.

— Er zijn heden berigten ontvangen uit Konstantinopel, tot 29 Februarij. Daarin wordt gemeld, dat er nog voortdurend oneenigheid heerscht in den boezem van het ministerie. Ten gevolge der gedwongen leening onder den naam van hoofdelijken omslag heerscht er eene algemeene verbitering, die tegen het voorjaar voor een opstand doet vreezen. De Europesche bevolking reclameert tegen de belasting op de huurwaarden. Het korps der Ulema's heeft bij den sultan heimelijk geprotesteerd tegen de inneming van Tetuan. Het heeft tevens gelden ontvangen ten behoeve der Marokkanen.

— Op last van den keizer, zullen er zoo spoedig mogelijk proeven worden genomen met het nieuwe geschut. Men berekent dat er, ten einde omtrent de werking dezer vuurmonden de noodige zekerheid te verkrijgen, daartoe ongeveer 60,000 schoten zullen moeten gelost worden.

— De *Indicateur* van Tourcoing meldt een treffend voorbeeld van vriendschap onder dieren. Een jong mensch te Tourcoing had een hazewindhond uit Algerie ontvangen. Een fabriekant van Roubaix had een paard van een officier bij het Africaansche leger ten geschenke gekregen; beide dieren hadden aan denzelfden eigenaar toebehoord. Bij toeval ontmoetten zij elkander, en de hond sprong tegen het paard op en bewees hem allerlei liefkozingen, die door het edele ros werden teruggegeven; de herinneringen aan het gemeenschappelijk vaderland schenen bij hen op te komen. Toen beide dieren eenige dagen van elkander verwijderd waren, werden zij ziek en wilden niet meer eten, welke toestand ophield, zoodra zij weden bijeengebragt werden.

DUITSCHLAND.

Uit Ibraila wordt het volgende geschreven, in verband met de klagten van eenige Nederlandsche kooplieden, over het nutteloos doorsteken van brieven, uit de Donau-vorstendommen aankomende. »Daar ik mij dikwijls in die streken heb bevonden, kan ik eenige opheldering geven omtrent dit verouderde quarantainevoorschrift. Bij het congres over quarantainen, hebben de geleerde heeren doctoren geheel en al vergeten, dat in een hoek van Zevenbergen eene inrigting bestaat, door de groote Maria Theresia gesticht, en welke aan een korporaal en eenige grenssoldaten levensonderhoud schenkt, die dan ook voortdurend de brieven onbarmhartig verminken. Over de ondoelmatigheid en het bespottelijke dezer oude verordening is reeds veel geschreven; doch, daar men te Weenen met quarantaine-hervormingen bezig is — nota bene heeft de heer referent ministeriaalraad G—i dit werk reeds sedert vele jaren op zijne werktafel liggen, zonder het voltooid te hebben — zoo laat men den ouden slentergang voortduren, gelijk men zich dan ook over het algemeen in Oostenrijk met hervormingen niet overhaast. Den handelsstand is het echter aan te raden, zijne brieven via Czernovitz naar Gallicië te zenden, waar geene doorsteek-inrigting bestaat".

Triest, 8 Maart. Berigten, ontvangen uit Konstantinopel, loopende tot den 3den dezer, houden in, dat de Heer Bulwer, Engelsch gezant aldaar, zeer spoedig naar zijn vaderland zal terugkeeren, ter regeling van gewigtige familieaangelegenheden. De groote mogendheden hebben openingen gedaan aan de Turksche regering betreffende de ondersteuning harer regten in Servie en de Donau-vorstendommen, in geval er door sommige omstandigheden verwikkelingen mogten ontstaan en eene interventie plaats had; hare souvereiniteits-regten werden daarbij gewaarborgd. De Turksche regering zou, naar men meldt, in zekere gevallen den wensch hebben te kennen gegeven tot het sluiten van een verbond.

Weenen, 9 Maart. De *Wiener Zeitung* meldt, dat de generaal Eynatten, in weerwil van alle maatregelen van voorzorg, Woensdag-nacht zich van het leven heeft beroofd. Hij heeft een brief achtergelaten, waarin hij zijne schuld belijdt en diep berouw betoont.

Frankfort, 9 Maart. In de zitting, gisteren door de bondsvergadering gehouden, zijn de voorstellen der kommissie, betreffende de zaken van Holstein, aangenomen. Te voren had de Deensche gezant geprotesteerd tegen de beperking der souvereiniteit, de bevoegdheid der Holsteinsche Standen tot het nemen van besluiten, en het regt van den bond om tot executoriale maatregelen over te gaan. Zijne regering wenscht liever het voorstel tot bijeenkomst van gedelegeerden te laten varen, en

regtsteeks met de Stenden te onderhandelen. Wijders is besloten om de handelingen der bondsvergadering openbaar te maken.

Parijs, 8 Maart. Volgens geloofwaardige geruchten ziet men protesten te genoet tegen de inlijving van Savoye. Dien ten gevolge zijn de koersen der rente aanzienlijk gedaald.

Volgens den bekend gemaakten staat der bank is de voorraad van munt- en muntmateriaal vermeerderd met $4^1/_2$ millioen, de rekeningen-courant van partikulieren zijn verhoogd met 19 millioen. Het bedrag der wissels in portefeuille is verminderd met $28^3/_5$ millioen, het beloop der voorschotten op fondsen is afgenomen met $^3/_4$ millioen; de som der in omloop zijnde billetten is verminderd met $24^1/_2$ millioen, de rekening-courant der schatkist is met 18 millioen afgenomen.

ZWITSERLAND.

Aan de *Weser Zeitung* wordt uit Bern van 28 Febr. het volgende gemeld: »De bedreiging, om het kanton Tessin mede in de Savooische kwestie te trekken, bijaldien Zwitserland zich niet toegevender zou betoonen jegens Frankrijks bedoelingen, schijnt zich, naar ik u uit de beste bron kan verzekeren, te verwezentlijken. In den laatsten tijd heeft de bondsraad reeds officiële wenken in dien zin ontvangen. Hetzij nu deze wenken al of niet ernstig gemeend zijn, gij kunt u verzekerd houden. dat Zwitserland in eene onregtvaardige handeling niet lijdelijk zal berusten, maar zich sterk voelende door zijn regt, op den ingeslagen weg zal blijven voortgaan. Zwitserland weet, wat »de staatkunde tot herstel der natuurlijke grenzen en het nationaliteits-beginsel" beteekent; het weet, dat, als grondgebied en taal te gelijk ook de politieke grens moetten vormen, zijn bestaan als zelfstandige staat zou vernietigd zijn. Het is bereid, den strijd voor zijn bestaan te aanvaarden".

ITALIE.

Turin, 9 Maart. De *Opinione* deelt de nota mede, welke graaf Cavour, onder dagteekening van 2 dezer, heeft gezonden aan den ridder Nigra, onzen gezant te Parijs, betreffende de kwestie van Savoije en Nizza. Daarin herinnert de graaf aan de verklaringen, vervat in de dépeche van de heer de Thouvenel, en voegt er bij, dat bij er verre af is van te gelooven, dat eene vergrooting van Sardinie, wat er ook gebeure, ooit gevaren in het leven kan roepen voor Frankrijk, waaraan Sardinie verknocht is door banden van dankbaarheid en vriendschap. De Sardinische regering weet evenwel te goed, wat Italie aan den keizer verschuldigd is, om zijne vordering niet in ernstige overweging te nemen. Indien nu de wenschen der bevolking zich voor de regering van Victor Emanuel verklaren, dan kan de koning nimmer, zelfs niet tot den prijs van groote voordeelen, toestemming geven tot het afstaan of het ruilen van een gedeelte van zijn grondgebied, dat sedert zoovele eeuwen een roemrijk erfdeel van het Huis van Savoye heeft uitgemaakt; maar de koning kan van den anderen kant ook niet nalaten, om de verandering in overweging te nemen, die de gebeurtenissen in Italie op de gemoederen van de bevolking in Savoye en Nizza kunnen te weeg gebragt hebben. Op het oogenblik, dat Sardinie voor de bevolking van Centraal Italie het regt inroept, om over haar lot uitspraak te doen, zou de Sardinische regering zich aan inconsequentie en onregtvaardigheid schuldig maken, indien zij aan hare onderdanen aan gene zijde der Alpen het regt ontzeide, om vrijelijk haren wil te openbaren. Hoezeer de koning het ook leed zou doen, indien het gewest, dat de wieg zijner monarchie geweest is, eene scheiding vorderde, zoo zou de koning evenvel niet nalaten, de waarde dier wettige manifestatie, overeenkomstig de voorschriften van het parlement, te erkennen.

Graaf Cavour zegt voorts, dat de verklaringen van den heer de Thouvenel ten opzigte der grensregeling met Zwitserland en om de mogendheden in deze aangelegenheid te kennen, voortvloeijen uit eene geheel verkeerde appreciatie van de vereffening dier moeijelijkheden. Die verklaring is een gevolg van de gevoelens van billijkheid en regtvaardigheid, die de Fransche regering bezielen. Doch het kan volstrekt aan geen twijfel onderhevig zijn, dat in elk geval aan Sardinie en Frankrijk de zorg overgelaten blijft, om de grensregeling op behoorlijke wijze te regelen, en dat bij de onderhandelingen daarop vooral gelet zal vorden.

DENEMARKEN.

Toen den 24sten Febr. in den Sleeswijkschen landdag een voorstel van den afgevaardigde Baudissin betreffende de vrijheid van drukpers en het regt van vereeniging ter sprake zou komen, las de koninklijke kommissaris, onder luide teekenen van verbazing bij de vergadering, een rescript voor, waarin door de regering op eene tot dusver ongehoorde wijze over de vergadering der stenden de staf wordt gebroken. De regering verklaart daarin, dat zij niet voornemens is tot de invoering der vrijheid van drukpers de hand te bieden, omdat de afkondiging der drukpersvrijheid in Maart 1848 het teeken tot oproer geweest is. Voorts wordt gezegd, dat de vergadering zich op een verkeerden weg bevindt. Zoolang zij op dien weg blijft, zoolang men in Duitschland voortgaat met het bevorderen van ontevredenheid in dit gewest, zoolang eindelijk de ridderschap en de grondbezitters aan hunne privilegien vasthouden — zal ook de regering aan de vergadering geen concessien doen, maar standvastig alles van de hand wijzen, wat op wijziging van het bestaande regeringstelsel betrekking heeft. Verder is de regering van oordeel, dat eerst dan betere tijden voor Sleeswijk kunnen aanbreken, wanneer alle onderscheid van standen opgeheven en alle privilegien vernietigd zullen zijn. Toen de kommissaris met de voorlezing gedaan had, stond de heer Baudissin op en protesteerde, onder den luiden bijval der vergadering, tegen den inhoud van het rescript. De president ontzegde den spreker evenwel het woord met de verklaring, dat hij wegens de opgewondene stemming, die er in de zaal heerschte, de zitting sloot.

Volgens partikuliere berigten uit Flensburg heerscht aldaar een soort van schrikbewind. De leden der stenden staan er onder toezigt der politie. Huiszoekingen zijn er aan de orde van den dag. De brieven, welke aan de afgevaardigden zijn gerigt, worden door de autoriteiten in tegenwoordigheid der leden geopend en gelezen; en meer zulke tirannieke handelingen hebben er plaats. Dit alles verhindert echter de Deensche officieele en half-officieele bladen niet, tegenover Sleeswijk een demokratischen en vrijzinnigen toon aan te slaan.

RUSLAND.

Men schrijft ons uit Siberië, zegt de *Kolokol* (de klok), een Russisch dagblad, dat te Londen wordt uitgegeven, dat aldaar in den winter van 1855 eene verschrikkelijke gebeurtenis heeft plaats gehad.

Al de soldaten van één bataillon zijn tot het uiterste gebragt, van menschen-eters te worden. Het feit is geheim gehouden; de kommandant van gezegd bataillon, de majoor Ableoukhoff, heeft eene decoratie ontvangen en is benoemd geworden tot directeur van de fabriek te Schillinsk.

Ziehier hoe men de zaak heeft doen voorkomen: Het bataillon zou op de reis bezweken zijn door eene zoogenaamde onbekende besmettelijke ziekte. Maar de waarheid is, dat dit bataillon van honger is omgekomen. Op bovengemeld tijdstip zijn drie bataillons in volledige krijgstoerusting vertrokken van de monding der Amur. Men heeft berekend, dat zij om hun togt te doen twee maanden zouden noodig hebben, en zij hebben in die evenredigheid levensmiddelen medegekregen.

Maar die berekening is onnaauwkeurig bevonden, en de soldaten hadden reeds lang hun voorraad verbruikt, eer zij ter plaatse hunner bestemming aankwamen; zij waren op eene voor het jaargetijde onvoldoende wijze gekleed en men had geene der moeijelijkheden voorzien, waarmede zij zouden te kampen hebben, bij het doortrekken van de woestijn der Amur.

De twee eerstvertrokkene bataillons hebben, zoo goed mogelijk, hun togt afgelegd met de aangrenzende inwoners uit te plunderen. Maar toen de Hillaken hadden vernomen, dat er nog een ander bataillon moest voorbijtrekken, verlieten zij hunne hutten en vlugtten in de bosschen, alles wat zij bezaten medenemende.

Toen was het bataillon aan de ijsl ijkheden van den hongersnood blootgesteld. De kommandant met de officieren en eenige soldaten zijn vooruitgetrokken; en langs den Amur opvarende, hadden zij het geluk van het stoomschip *Arguone* te ontmoeten, alsook eene schuit vol levensmiddelen, welke in het ijs van den stroom vast lag.

De kapitein van dit stoomschip, de equipage en de werklieden der schuit waren vertrokken naar Irkoutsk; slechts drie mannen waren aan boord gelaten om het stoomschip te bewaken. Deze zagen op een morgen een hoop uithongerde en half zinnelooze mannen aankomen; na hen te hebben verzorgd, zijn zij de anderen te gemoet gegaan, maar hebben niets ontdekt dan lijken, behalve nog twee andere groepen, welke bezig waren met een hunner gezellen te braden.

Meest al die menschen zijn daarna gestorven. Men spreekt slechts in stilte over die gebeurtenis, en van degenen, die naar Europa terugkeeren, eischt men de belofte van het geheim te bewaren.

Ingezonden Stukken.

(*Vervolg.*)

Maar aangenomen ook al, dat het vorenstaande niets omtrent de uitputting der fondsen van de Javasche Bank en van anderen te beduiden heeft of bewijst, dan nog vermeen ik de schaarschheid van geld niet in een gebrekkig muntstelsel te moeten zoeken, maar aan geheel andere oorzaken, niet van dat stelsel afkondig, te moeten toeschrijven, als daar zijn:

a. de jaarlijksche geldverzendingen van het gouvernement naar de buitenbezittingen tot stijving van de landskassen aldaar.

b. de gelden benoodigd tot aankoop of levering van Banka-tin; Menado-koffij en specerijen van Amboina en Banda.

c. de aanzienlijke waarde van produkten, voor Gouvernementsrekening naar Nederland verzonden wordende.

d. de remises door de Chinezen aan hunne familien in China gedaan.

e. de gelden, die door Europeanen of Mahomedanen, bij vertrek naar Europa en Mekka, worden medegenomen.

f. het onttrekken van het millioen reservefonds der bank aan het doel, waarmede die instelling in het leven is geroepen, en de plaatsing daarvan op hypotheek.

g. het toenemen van het kapitaal van het civiel weduwen en weezen-fonds na de inwerking brenging van het nieuwe reglement, en hetwelk thans plus minus anderhalf millioen bedraagt.

h. het uit de circulatie trekken van aanzienlijke kapitalen, en de plaatsing daarvan in vaste eigendommen of ondernemingen, onder anderen de mijnontginningen te Bandjermassing, de oprigting van het Bataviaasch praauwenveer en de aanzienlijke vergrootingen en uitbreidingen van de pakhuizen aan de groote rivier.

Ook mag ik niet onopgemerkt laten, dat het al of niet in acht nemen van economische voorschriften een grooten invloed op den geldsomloop uitoefent, men raadplege ten dien aanzien het werk van Ricardo, de Revue de deux Mondes van 1856, tweede deel, pagina 296 en het artikel van R. de Fontenay, getiteld, de la Gratuité du Crédit (le numéraire, le capital, le crédit) opgenomen in het Journal des Economistes van 1857 deel I, pagina 161 en volgende.

Schaarschheid van zilveren standpenningen.

De staatshuishoudkunde leert, dat het geld evenals iedere andere koopwaar door vraag en aanbod beheerscht wordt of met andere woorden, dat de markt daarvan nu eens meer en dan weder minder overvloedig is voorzien; een en ander hangt geheel en al af van de handelsoperatiën, die er plaats hebben, of van de meerdere of mindere hoeveelheid crediet papier in omloop, en ook schijnt het mij toe, dat schaarschheid of overvloed van geld als zeer betrekkelijk te beschouw[...] Ricardo zegt ten dien aanzien: La plus petite q[...] de numéraire remplirait aussi bien que la somme[...] considérable les fonctions d'un agent de la circulati[...] millions seraient aussi puissants que cent millio[...] atteindre ce résultat. Le seul effet que produ[...] ces variations de quantité serait d' élever ou [...] ser relativement le prix des marchandises avec l[...] les on les échange. Bij een omloop van twee munt[...] zij goud en zilver of een dezer metalen met [...] schijnen die twee muntsoorten, om het zo[...] uit te drukken, niet oneigenaardig met twee te[...] kander staande vijandelijke legers vergeleken [...] nen worden, waarvan het zwakste in het algem[...] veld moet ruimen en de overwinning aan he[...] kere overlaten. Het is eene bepaalde en door [...] dervinding bewezene daadzaak, dat een land ni[...] aan munt kan gebruiken, dan voor de behoefte [...] is —, en dat de voorraad geld boven en beneden [...] hoefte, niet in reëele, maar in ruilwaarde daalt [...] Stel bijvoorbeeld: Nederlandsch-Indië heeft vo[...] dagelijkschen gang van zaken noodig en ook in [...] latie 30 millioen gulden; stel verder dat er late[...] bank wordt opgerigt, waaraan vergund wordt [...] loop te brengen voor 6 millioen aan muntpapie[...] intrekking of deponering van 2 millioen spetie, to[...] borg voor de uit te geven bankbilletten; alzoo [...] de rekening als volgt.

Munt.	*f*	30.000
Papier :	»	6000
	f	36.000
waarvan af de hiervoren bedoelde .	»	2.000
rest	*f*	34.000

(ce qu'on voit); doch daar nu de behoefte zich [...] bepaalt tot 30 millioen, zoo is als het ware 4 m[...] overtollig en buiten emploi of met andere [...] zijn de 34 millioen niet meer waard dan de 30 [...] oen oorspronkelijk aanwezen, hetwelk met eene de[...] tie gelijk staat.

Het eerste gevolg hiervan is, dat alle koop[...] naar evenredigheid der depreciatie in prijs sti[...] alle personen en landsdienaren, wier inkomen [...] anderd blijft, niet meer op den vorigen voet [...] leven, maar een gedeelte aan die depreciatie mo[...] offeren; (ce qu'on ne voit pas) en hoe meer het n[...] kapitaal toeneemt, des te nadeeliger zal zulk[...] maatschappij terug werken; het is waar, die t[...] kan niet van blijvenden duur wezen, vooral w[...] de bank de economische beginselen in acht nee[...] tegen lage premie te escompteren; want daardoo[...] zaakt zij de overvloedige 4 millioen elders ee[...] heenkomen te zoeken en wordt de verloren [...] hersteld.

Doet zich daarentegen op de geldmarkt eene [...] gewone omstandigheid voor, bij voorbeeld een[...] tiele krisis, waardoor het benoodigde kapitaal [...] millioen tot slechts de helft daalt, alsdan he[...] omgekeerde plaats, dat is, dat de 15 millioen e[...] veel in ruilwaarde bedragen, als de vroegere [...] men koopt dan voor een gulden dezelfde hoe[...] goederen, waarvoor vroeger twee gulden wer[...] taald. Doet zich zoodanige omstandigheid voor, [...] bezige men het bijna onfeilbaar middel, door de [...] toos gradueel te verminderen en de premien te [...] gen; een der eerste pligten van een bank is o[...] te waken, dat munt en papier dezelfde waarde [...] ren bij de minste verandering hierin de vereischt[...] egelen tot herstel te nemen.

De Redakteur van het Handelsblad is al v[...] dezelfde dwaling vervallen, als zoo vele andere[...] munt met omloopend kapitaal te verwarren. [...] de Sismondi, in zijn werk getiteld: Etudes su[...] nomie politique, 2 deel, pagina 395, zegt: L'a[...] rare, dit-on, l'argent est abondant et ces expres[...] rapportent au capital circulant, au capital imm[...] non aux métaux précieux. On dit que l'argent [...] quand il y a beaucoup de dettes à payer; que [...] est abondant quand il y a beaucoup de gens [...] frent à former une créance.

Dans l'un ou l'autre cas peu importe que la t[...] tion s'accomplisse avec des écus. La transmis[...] capitale immatériel par un virement de comp[...] assignation, une lettre de change est tout au[...] cace; elle ne dépend nullement de la rareté ou de [...] dance des 'écus.

Cette confusion continuelle du capital circul[...] le numéraire est cependant la cause qui a en[...] particuliers et les gouvernements dans une sui[...] forts souvent contradictoires, pour augmenter [...] leur paraissait le moteur universel de toute i[...] le numéraire qu'ils prenaient pour le capital; [...] mentaient cependant, non point la richesse, [...] moyen de la compter.

Die zelfde dwaling en miskenning van econ[...] regelen heeft naar het schijnt ook voorgezete[...] zamenstelling van het nieuwe reglement en [...] voor de javasche bank, staatsblad 1859 nom[...] want daarin zijne vele elementen vervat, die [...] verstrijken der dertien jaren, waarvoor het octro[...] lengd, Indie weder een overheerlijk stelsel van [...] munt zullen verschaffen en den tijd zullen doen [...] worden, waarin men voor een gulden Indisch [...] zeventig cents Nederlandsch in den wisselha[...] kwam, en zal de straf, die op de daad volgt, w[...] treffen, die nimmer eenig voordeel van de ban[...] genoten. Une banqueroute franche, loyale, [...] (zegt Ricardo, est toujours la mesure la moins dés[...] te pour le debiteur, et en même temps la moin[...] au créancier.

Nederlandsche en vreemde gouden munt[...]

De Redakteur van het Handelsblad verwond[...] dat, bij eene schaarschheid van zilveren munt[...] den willem en de sovereings, die geen wett[...] middel zijn, genoteerd staan tegen *f* 10.30 en [...] en de wissel op Europa pari is, terwijl drie [...] vroeger, bij een geanimeerden uitvoerhandel [...]

wisselkoers van $103\frac{1}{2}$ en 104 percent, die muntstuk-en te verkrijgen waren tegen *f* 9.90 en *f* 12.45; en laat er als het ware in een adem opvolgen, dat de verschillende waarde van vreemde muntspecien niet van overwegenden invloed op den handel is, en zich regelt naar lokale behoeften voor reizigers naar Europa en China of de markten in den Indischen Archipel.

Naar het mij voorkomt is het laatste gedeelte der redenering van den Redakteur van het Handelsblad de oplossing van zijne in den aanhef geuitte bevreemding; zie hier diene:

Eerstens: Heb ik hiervoren reeds aangetoond, dat schaarschheid of overvloed niet doelt op het aantal muntstukken of hunne waarde, maar alleen ziet op het omloopend kapitaal, zoodat het zeer wel kan zijn, dat, bij eene overvloedige geldmarkt, de wisselkoers 3 à 4 percent boven pari is.

Tweedens: In de jaren, die de jongste muntregeling voorafgingen, had Nederland een dubbelen maar feitelijk een gouden standaard. Eene hoeveelheid van 98 tien gulden stukken bevatten evenveel fijn goud als 1000 sovereigns; zoo dat de metaalpariteit in een wissel op Engeland was, *f* 12,08, en daar de waarde van goud in naburige landen weinig kan verschillen, moest ook de waarde pariteit en dus de gemiddelde koers omstreeks *f* 12,08 zijn: Het gemiddelde cijfer van den werkelijken koers in die jaren is dan ook inderdaad daarmede zeer juist overeenstemmend geweest. Toen bijna gelijktijdig, dat Nederland zijn muntstelsel hervormde en alleen zilver behield, ontstond er eene belangrijke verandering in de waarde der edele metalen. Beiden daalden, maar het goud 3 à 4 percent meer dan het zilver. De sovereigns, vroeger in Engeland evenveel waard als *f* 12,08 Nederlandsch, verkregen aldaar een waarde van *f* 11,66, het punt van waarde pariteit is dus verplaatst, en daarmede ook de gemiddelde koers.

Het Indische muntstelsel is op dezelfde leest geschoeid als het Nederlandsche; het kan dus niet anders, of de omstandigheid der veranderde waarde pariteit tusschen landen, die een verschillenden standaard bezitten, is eveneens op Indie als Nederland toepasselijk. Ik kan derhalve de Redakteur van het Handelsblad bewijzen, dat de wissel pari is, daar toch voor *f* 11,50 een sovereign in den wissel op Engeland te bekomen is, en alzoo werkelijk 5 per cent boven pari is en gelijk staat aan een sovereign tegen *f* 12,60.

Derdens: Valt het een ieder dadelijk in het oog, dat wanneer een of ander voorwerp van *f* 11,50 waarde voor *f* 12,75 wordt verkocht, dit eene ruime winst oplevert; doch meestal worden bij dergelijke gelegenheden de kosten van voortbrenging uit het oog verloren. laat ons eene speculatie tot voorbeeld nemen, om dit beter te doen uitkomen, welke voordeelen een verkoop van sovereigns tegen *f* 12,75 oplevert.

Ik begin derhalve met een wissel op Engeland te nemen, om mij daarvoor eene hoeveelheid van 100 sovereigns over te zenden; de wisselkoers is *f* 11,50 per sovereign en ik betaal alzoo . . . . . *f* 1150.—

De wissel loopt zes maanden en bovendien verloopen er vier maanden, alvorens de sovereigns hier kunnen aankomen, doch laat ik voor een en ander slechts zes maanden stellen en daar over 9 percent interest in rekening brengen, alzoo . . . . . . *f* 31,75

Ik voeg hierbij voor kommissie en brandassurantie 4 per cent. . . . . *f* 46,—

De 100 sovereigns komen mij derhalve bij elkander te staan op . . . . *f* 1247,75

Bij verkoop tegen *f* 12,75 verkrijg ik . . . *f* 1275.—

netto winst . . . . *f* 27,25

behaald in zes maanden met een kapitaal van *f* 1247,75; of en evenwel veel kooplieden genegen zijn, om dergelijke speculatien te ondernemen, vooral indien de meening van Adam Smith juist is, dat de Engelsche kooplieden eene winst van het dubbele van den rentestandaard als een eerlijke, middelmatige en redelijke winst beschouwen, en behoeft men nog naar de redenen te vragen, waarom de gouden munt niet overvloediger in de markt is?

Vierdens: een ander feit is door den Redakteur van het Handelsblad met stilzwijgen voorbij gegaan; het is waar, dat feit is eigentlijk op het thans behandelde punt niet toepasselijk, doch verdient evenwel opgemerkt te worden. Blijkens de staatsbladen van 1840 No. 16, en van 1856 No. 29, heeft het Gouvernement bij de 's lands kassen aanneembaar verklaard: het zilveren 5 franc stuk tegen *f* 2,35; de Spaansche mat of pilaar dollar tegen *f* 2,50. en de mexicaansche dollar tegen *f* 2,55, en wanneer nu, gelijk ik meen, in een der laatste prijscouranten te hebben gezien, de pilaarmat tegen *f* 3, en de mexicaansche dollar tegen *f* 2,76 staan genoteerd, dan is dit even opmerkingswaardig. als omtrent de gouden munt. (*Wordt vervolgd.*)

Reisverhalen en indrukken.

PONTIANAK.

(*Vervolg.*)

...werd opgevolgd door diens broeder Osman, thans rustend ... ten behoeve van zijn zoon afstand deed van den troon, ... niet als eed heilige leeft, van toch als een heilige geëerd. Van heinde en verre komen zij tot hem met hun offergeschenken, om zijn orakelwoorden te hooren en zegen te ontvangen. ... twijfelt er dan ook niet aan, dat hem de gave der profetie is geschonken, en daarom voorspelde hij ook maar stout weg, bij gelegenheid der verschijning van de komeet in 1858, wier staart zoo ... raakte, niets minder dan den ondergang der wereld in dat jaar. Gelukkig ging gelijk ieder weet, dat jaar voorbij, zonder dat de voorspelde katastrofe voorviel. Zijn profetisch krediet heeft echter volstrekt niet onder geleden. De goê gemeente van ... is te geloovig, om dat niet in ieder geval boven allen verdenking verheven te achten.

En zijn zoon Hamied, de tegenwoordige Sultan? wij gaan hem een bezoek brengen. Behalve de plegtstatige bepaalde bezoeken, die zie elkander, met alle mogelijke statie en de deftigheid brengen, ... en de resident en sultan elkander ook eens wekelijks meer familiaar, de eene week in den kraton, de andere in de residentie. Een kort, althans gewoonlijk niet lang bezoek. De resident gaat thans zijn visite brengen en is zoo goed, ook mij van de partij te doen zijn.

Wij gaan met de havensloep. Het waait een frissche koelte. De golven dansen en doen de sloep wippen en schommelen, als bevonden we ons in zee; als roeiden we althans over een open reê.

— Ik zeg, wat verschil bij gisteren avond; toen een effen spiegelvlakte, waar boven de maan zoo heerlijk lichtte; nu die zoo bewogen wateren met haar witte koppen en laag hangende graauwe lucht en boven.

— Ja 't waait nog al van morgen, zegt iemand daarop.

— Nog al, hervat een ander, maar ik verzeker u, mij niet te herinneren, ooit meer zulk een wind op de rivier gehad te hebben. De resident stemt dit toe, en herhaalt daarom zijn opwekkend woord tot de roeijers: tarik, trek wat aan, roei harder.

Wij roeijen zoo digt mogelijk langs de huizen der chinezen heen, die op hun steigertjes, vlotten van ruwe boomstammen en in sampangs bezig zijn, of ons nakijken. Geenszins een schoone blik, ons gegund op die achterhuizen, gelijk ieder weet, die ook wel eens een riviertogtje achter een doodsche kamp om heeft gemaakt. Maar zoo niet schoon, is zij toch in haar soort zeer schilderachtig.

Een vaartuig komt ons achterop geroeid met een gevangene. En die gevangene is een kaaiman. Men brengt hem ons op zij, en wel zoo, dat hij mijn vis-a-vis wordt en wij elkander juist in de oogen zien. Het beest moet een vreeselijke pijn in den keel of de maag hebben, want met het lekker hapje van een eend slikte hij ook een haak naar binnen. En toch ligt hij daar zoo stil en bedaard, als of hij nog, als vrij man en zonder een haak in den keel, ergens op een modderig strand, in het zonnetje lag te luijeren. Trouwens de pooten zijn hem ook zoo stevig op den rug gebonden, en de bek met rottan zoo digtgesnoerd, dat hij zich wel doodstil en bedaard moet houden.

— Maar wat is er toch waar, vraag ik een eind verder geroeid, van dat zingen der Pontianak-rivier?

— Dat zou ik u niet kunnen zeggen, antwoordt een, ik heb er dikwijls over hooren spreken, maar het zelf nooit gehoord.

— Ik wel, hervat een ander, en niet alleen hier, ook op de Sambas rivier, en op die van Doeri, gij kunt het, zegt men, op alle rivieren langs de westkust hooren.

— Toen ik op het fort Erfprins gedetacheerd lag, hoorde ik het ook wel eens op de Solo-rivier, voegt een officier er bij.

— Hoe verklaart men zich het geluid?

— Als te ontstaan uit het langs elkander in tegenovergestelde rigting schuiven en wrijven van zoet- en zoutwaterstroomen. 't Wordt het sterkst waargenomen, als de vloed bij lagen stand der rivier doorkomt. Ik heb het wel eens gezien en gehoord. De vloed werpt den rivierstroom niet aanstonds in zijn breedte terug, maar dringt aan een kant tegen den oever geleund, half wigvormig naar binnen, terwijl langs den anderen oever de rivier nog altijd blijft buiten stroomen. Gij kunt de scheidingslijn der beide stroomen dan duidelijk onderkennen, en het zingen der wrijving hooren, dat u aan het eentoonig geluid der Aeolusharp doet denken, ook soms alsof een gespannen snaar wordt losgelaten. Zoodra de wateren zich vermengd hebben, hoort gij het zingen niet meer.

Tarik, Tarik! kras! luidt het nu wêer met verheffing van stem. Wij steken de rivier over. En de bruine Neptunuszonen, in hun witte zondagspakken met gekleurde hoofddoeken, halen met verdubbelde kracht de riemen aan, dat deze bij iederen ruk, als razend en bezeten op haar pennen, terug en nog eens terug springen.

Wij leggen aan. Op den steiger staat een nog al netjes gekleed inlander reeds te buigen tegen den resident, die blij dat hij er is, van onder de tent uitkijkt. Hij is een natuurlijke zoon van den sultan, die den resident en diens gezelschap komt ontvangen en binnen leiden; hij is niet zeer groot van postuur en ook niet zeer schrander van blik.

Wij volgen hem door een oude verwelooze poort, die wel lust schijnt te hebben, om haar bouwvalligen koepel, dien zij reeds lang moede is, ons op het hoofd te laten vallen. Regts en links van haar gaan steenen muurtjes uit, waarover Remus niet minder gemakkelijk zou gesprongen zijn, als over die van zijns broeders stad. Oude kanonnen op verweerde en vermolmde rolpaarden gapen u daarover aan, als verbaasd over zich-zelf, dat zij nog voor kanonnen moeten dienen.

Nu voert ons een regte weg op de breede poort, den ingang van het vorstelijk verblijf, aan. Regts en links staan hutten, en ook grooter houten huizen, op palen in het water. Ook de weg of juister het pad loopt soms onder. Daarom heeft men dat, in 't midden, met een rij vierkante Chinesche steenen geplaveid, die dit boven vele andere steenen voor hebben, dat gij er even gemakkelijk bij droog als bij nat weer op uitglijdt. Na er een paar maal op gebalanceerd te hebben, loop ik voor de gemakkelijkheid en zekerheid er naast, op het weeke en doorweekte pad. Wij komen langs een vervallen afdak op palen, waaronder ruim een twintigtal kleine kanonnetjes in de vreemdste verwarring door elkander liggen.

Men schiet er mêe, bij feest of vreugde in den kraton. En dan deelen die kanonnetjes zoo geheel in de feestvreugde, dat ze bij de losbranding vaak van pleizier op- en door elkander springen. Men laat ze maar liggen, zooals zij zich in hunne vrolijke luim neerleggen, want bij een volgenden keer doet de pret hen toch wêer van zelf op hun oude plaats terugspringen.

In de tweede poort staat een heilig, een geëerbiedigd kanon, wij gaan het daarom ook in eerbiedige stemming voorbij.

Nu treden wij door een groot, langwerpig, overdekt, hier en daar aan de zijden open gebouw, waarin de sultan met zijn volk soms aan een feestelijken maaltijd nêerzit, of regt spreekt, of over rijkszaken handelt.

Daar achter, op een verhoogden vloer, ontvangt ons de sultan. Wij nemen plaats aan een tafel vol borden en schoteltjes met gebak en zoetigheden. Thee wordt gepresenteerd en daarna een glaasje madera; den resident en sultan natuurlijk in een fraaijer kopje en glaasje. De sultan is echter niet zoo beleefd om ons ook, gelijk de vorsten van Solo en Djokdjo doen, siri en betelnoot te doen aanbieden. Wij steken daarvoor manila's op, die hij zeer goed heeft.

Nadat de sultan en de resident elkander met heel veel belangstelling naar de wederzijdsche gezondheid gevraagd en met beleefde hoofdknikjes verzekerd hebben, dat zij en ook de familie nog zeer welvarend zijn, vervolgt de sultan, alsof deze niet tot de familie behoorde, dat zijn vader, de oude sultan, van daag wat bijzonder zwak in de beenen is en zich in 't geheel niet wel gevoelt.

De eene zegt dit, de andere dat, en zoo merk ik op: »een zeer ruime zaal mijnheer de sultan.

Mooi kan ik onmogelijk zeggen, want het is een holle leege ruimte zonder de minste versiering, waarin het licht, boven aan de zijwanden, door kleine ruitjes, in de geheele engte aangebragt, valt. Die raampjes en ruitjes zien er zoo klein en vuil uit, alsof ze zoo even uit een oud pakhuis van de zestiende eeuw gebroken en daar overgeplaatst waren.

De sultan is het geheel met mij eens, dat het een zeer ruime zaal is, en vervolgt, misschien omdat hij denkt: het zal dien vreemdeling, die met een half oog gedurig rondziet, als of hij mijn huis eens goed wil opnemen, waarschijnlijk niet ontgaan, dat de boel er mooi oud en vervallen uitziet, — »ik heb veel hout bijelkaar gebragt, om eens goed aan het bouwen en verbèteren te gaan.

Men raadt hem aan, om dan de zaal porcelein-wit, afgezet met gouden randjes, te laten schilderen.

Ik zie er de hier en daar doorluchtige beschotten, zamengesteld uit ruw geschaafde en geploegde planken, met kalk gewit, op aan, en denk: ja, dat zou juist de kleur zijn.

De sultan is een vriendelijk en minzaam vorst, bij wien zijn gasten zich aanstonds zeer op hun gemak gevoelen. Hij is ook een trouw vriend van ons gouvernement; altijd achter, nooit vóór de kanonnen der compagnie. Want gelijk het voorschrift en voorbeeld van Peter den groote nog altijd wet en regel blijven voor de staatkunde der moskovische Czaars, zoo zijn het ook die van Abdhoer-rahman voor de staatkunde der sultans van Pontianak.

Hij is goed en deftig gekleed, zonder eenigen mallen opschik, wat alleen maar het geval is, gelijk trouwens ook gewoonlijk bij de vorsten van Europa, wanneer hij in groot kostuum verschijnt. Overigens is hij niet groot, maar ook niet klein, niet dik, maar ook niet mager, een man, door gelaat, voorkomen en ligchaamsbouw niet bepaald onderscheiden van zoovele anderen, die toch niet gelijk hij in regte lijn van Mahomed afstammen, vorstentelg en sultan zijn.

Voor het afscheid dronken wij een glas sorbet. Ik had die altijd als zeer smakelijk hooren noemen. Daarom verwonderde het mij zeer, na daarvan gedronken te hebben, door mijn maag met een aandoening van menschelijkheid gewaarschuwd te worden, om mijn glas verder maar stilletjes te laten staan.

De sultan begeleidt ons tot aan het heilige kanon. Daar scheiden wij. Maar wat oploop van volk daar voor ons uit aan de landingsplaats? Wij ontmoeten er onzen vriend, den gevangen kaaiman, nog eens terug. Het gouvernement betaalt voor iederen gevangen krokodil een belooning van drie gulden. Maar vóór dien aan het kantoor te vertoonen om het geld te ontvangen, brengen de inlanders hem eerst naar den kraton, om hem als bewijs van eerbied aan de voeten van den sultan neêr te leggen. Hij zal wel aanstonds komen, om bij de aanschouwing zich met zijn volk te verheugen, dat weder een die monsters, waarvan steeds jaarlijks eenige zijner onderdanen de prooi worden, gevangen is. Nog onlangs is. dit met twee ongelukkigen gebeurd. Eenige weken geleden, wat vreeselijk ongeval!

Een Maleijer zakte in zijn sampang de rivier af. Gij weet de sampang is een klein rank schuitje, dat naauwelijks een hand breed boven water ligt. De geoefende inlander alleen kan er het evenwigt in bewaren. Wij zouden er spoedig mêe water scheppen en omslaan. Hij had zijn kind en nog een jongen van twaalf, dertien jaar bij zich. En, terwijl zij daar nu met de snêlheid, waarmêe een sampang het water kan klieven, digt langs den oever, onder het het hooge boschgroen voorbij schieten, duikt eensklaps een kaaiman op en grijpt den man. In hetzelfde oogenblik slaat de sampang om, en is het ondier met zijn prooi in de diepte verkwenen. Zij komen wêer boven. De ongelukkige ziet zijn kind drijven, en den jongen een eind verder wegzwemmen. Redt het kind!" roept hij nog uit den muil des monsters. Wel was hij vader! Hij verdwijnt weer, komt andermaal nog, ten derden maal boven. Nu sluit zich de watervlakte voor altijd boven hem. Hij heeft zeker met het ondier geworsteld. Welk een strijd! Het kind verdronk en de jongen redde zich aan wal.

En iets later, hoe vreeselijk ook dat. Een sampang, waarin man en vrouw zijn, legt bij het steigervlot aan. De vrouw stapt eerst over. De man volgt, maar wordt in hetzelfde oogenblik door een kaaiman gegrepen, die met hem verdwijnt. Gij kunt het u verbeelden; wat akelig gejammer, wat vreeselijk misbaar van die vrouw! 't Was avond stil, en donker. De heeren en dames van Pontianak aan de oevers zaten rustig thuis of in gezelschap bij elkander. Daar hooren zij eensklaps dat akelig jammeren en vreeselijk misbaar, over de breede watervlakte tot hen doorgedrongen. Verschrikt schiet men naar buiten, men weet niet wat daar is gebeurd. Weldra hadden zij het berigt der afgrijselijke gebeurtenis vernomen. Men heeft mij ook verhaald van een inlandsch soldaat, die aan de rivier staande door een kaaiman in den voet gegrepen, de tegenwoordigheid van geest had, hem aanstonds de duimen op de oogen te drukken en zich zoo te bevrijden.

Wij zijn reeds lang wêer thuis van ons kratonbezoek

En de conversatie zou te Pontianak het lamp opsteken niet waard zijn, en men zou daar uit verveling maar met de kippen op stok gaan? Doch is het wonder, dat Pontianak in zooveel miskend, ook daarin zoo grovelijk wordt miskend? Ik acht 't dan ook geheel beneden mij het tegen dien laster te verdedigen. Het is mij echter behoefte, te verzekeren, dat de avonden gesleten ten huize van mijn gastheer en anderen, mij steeds in aangename herinnering zullen blijven. Hoe genoeglijk, leerzaam, nuttig en gingen zij voor mij voorbij.

Nu moet ik nog met de muskieten, die u daar dag noch nacht rust laten, afrekenen. Ik kan u verzekeren, gedurende mijn verblijf te Pontianak volstrekt niet meer hinder van die gonzende bijters gehad te hebben, dan te Batavia en elders. En een rivierreis? Ik deed er een van tien dagen. Ik hoop op het genoegen er nog een te doen; zij is zeer gemakkelijk, comfortable; 't spreekt van zelf niet geheel zoo als thuis, maar daarvoor zijt gij ook op reis en in een schuit.

Ja het is nu zoo, men moet alles kwaads van Pontianak zeggen. Het is nu eenmaal een Nazareth in de oogen van Indië, zelfs van geheel de wereld. Immers nog onlangs las ik in een nommer der Revue des deux mondes, van 1859, in een artikel over Ida Pfeiffer, die ook te Pontianak is geweest, dat volgens den referent en recensent de bewoners van Pontianak ongelukkigen zijn, door het lot der koloniale bestemmingen op die onherbergzame kust geworpen, om daar, te midden van brandende koortsen en bijna barbaarsche volkeren, die jaren des levens, welke gewoonlijk de gelukkigste worden genoemd, ellendig te doorkwijnen." Wij zagen elkander een oogenblik verbaasd aan; niet omdat de man zijn gedachten niet keurig genoeg had uitgedrukt; geenszins; maar goede hemel! om de dwaze en dolle logens, die hij daar, in zoo keurige woorden-schotels, met al de grandeur en sublimité van een eersten kok-schrijver voor de geheel beschaafde wereld opdischte.

En toen? ja toen proestten wij het uit van lagchen, en dankten den man, gedurende den verderen avond, nog menige vrolijke opmerking en hartelijken lach voor zijn fraaije tirade. Dat arme, dat ongelukkige, dat ellendige Pontianak!

En zoudt ge toch wel willen gelooven, dat het in voorregten deelt, die zelfs een stad als Batavia missen moet? Gij ziet mij verbaasd aan bij zoo dwaze grootspraak, als ge meent, en weet niet, of ge u daaraan ergeren of er mêe spotten zult. Intusschen is het niets meer, maar ook niets minder dan de waarheid.

(*Slot volgt*).

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN,	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
April	24	Engelsch	Challenger	J. Killick	Londen	31 Jan.	Shanghay
"	—	Nederlandsch	de Zwyger	P. P. Hoogland	Geelong Pr. Philip	16 Maart	Batavia
"	—	"	D'Elmina	P. C. Teengs	Batavia	22 April	Nederland
"	—	"	S. van Heel	D. H. Dietz	"	21 "	"
"	—	Amerikaansch	Bertha	H. Talpey	Cardiff	19 Nov.	Hongkong
"	25	Russisch	Sofia Adelaide	J.R. Kahlman	Shanghay		Petersburg
"	—	Nederlandsch	President van Ryckevorsel	C. Vermeij	Batavia	22 April	Rotterdam
"	—	Zweedsch	G. B. Carr	A. Kollinius	Toulon	27 Nov.	Shanghay
"	—	Amerikaansch	Mandarin	G. W. Parrott	New-York	23 Jan.	Hongkong en Shanghay
"	26	Engelsch	Robin Hood	G. Cobbs	Londen	10 Febr.	Hongkong
"	—	"	Sir Wm. Peel No.6 transport	Komm. A. G. Frond.	K. de Goede Hoop.	14 Maart	"
"	—	"	Chrysolite	A. Mc. Collom	Liverpool	31 Jan.	"
"	—	"	Bacchante	C. Cobb	Rotterdam	6 "	Shanghay
"	27		Passeerde het Nederlandsch schip toonende No. 14 van Rotterdam.				

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.		AGENTEN.
April	25	Engelsch	schoener	Asis	T. J. Brown	Hobart Town	7 Maart	Pitcairn, Syme & Co.
"	26	Nederlandsch	bark	Pauline	B. J. Post	Bonthain	4 April	Haager & Schuurman.
"	27	Ned. Indisch	schoener	Moh. Sah	F. W Bond	Samarang	21 "	Hunter, Houghton & Co.
"	—	"	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	"		Cassalette & Co.
"	—	Nederlandsch	"	de Zwijger	P. P. Hoogland	Rotterdam		B. Kopersmit & Co.
"	—	"	"	Waterloo	D. Duinker	Makasser		"
"	—	Zweedsch	"	Lizzij	F. L. Haksusson	Liverpool	20 Nov.	Borneo C. Limited.
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Batavia	A. Couteron	Pontianak	16 April	W. Cores de Vries.
"	—	Nederlandsch	bark	Arlequin	H. Linger	Persie	26 Feb.	Schimmelpenninck & Co.
"	—	Ned. Indisch	schoener	Bintang Toedjoe	C. F. Beasley	Samarang	2 Dec.	Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	25	H. B. M.	stooms.	Hardy	A. G. Boyle	koerst. om de No.
"	26	Ned. Indisch	"	Macasser	A. G. Bosch	Padang via Bencoelen
"	—	Hamburg	bark	Martaban	J. C. E. Bohn	Macassar
"	27	Zweedsch	brik	Emelie	P. Pettersson	Nederland
"	—	Deensch	"	Agnes	J. Moos	Samarang
"	—	Siam	bark	Goankin	Thie Pok	Siam
"	—	Z. M.	stooms.	Merapi	kapt. luit. t/z. Siedenberg	koerst. om de O.
"	—	"	"	Reinier Claessen	luit. t/z. 1ste kl. van Raders.	" " " N. O.
"	28	Ned. Indisch	schoener	Indramaijo	Tan Tjinghiang	Palembang

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Aegidia en Pauline	C. J. Itz. qq.	China	B. Kopersmit & Co.
"	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn		"
"	"	Biesbosch*	J. Mugge.		"
"	bark	Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Tjilatjap en Nederland	Haager & Schuurman.
"	"	Pauline*	B. J. Post.		"
"	schip	Staatsraad van Ewijck	F. de Winter	Nederland	Maclaine, Watson & Co.
"	brik	Stella Maris*	A. Leeflang	China	van Ommeren, Rueb & Co.
"	bark	St. Jan	P. Lommerse		"
"	"	Konink. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack	Nederland	"
"	schip	Medea	J. Lourens		Reijnst en Vinju.
"	"	Willem I.	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
"	bark	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder	Padang	"
"	schip	Loevestein	C. Vonk		"
"	bark	Antoinette Seraphine	A. Victor	China	E. Moormann & Co.
"	"	Johanna*	Piccardt		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	"	Voorwaarts	E. Hoekstra		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
Ned. Indisch	"	Liong Goan Zephir*	Goeij Potjoan	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
"	brik	Arachman*	Moh. Ariep	Samarang en Banjermassing	"
"	"	Kaliemaas*	Said bin Hassan	Palembang	"
"	bark	Balheer*	Abdul Ganie	Samarang	"
"	"	Tatas Bandjermassing*	Sarief Mohamat		"
"	"	Djelanie*	Said Moh. bin Alie	Cheribon	"
"	brik	Ocean*	Giam Liangsoeij		"
"	schoener	Bintang Batavia*	Cowan		"
"	bark	Marzoek*	Said Abdulla	Tagal en Pecalongan	"
"	"	Sarie Elmashoor*	Djamaloedin		"
"	"	Arief Banjermassing*	Moh. Saleh		"
"	"	Sara Eleonora*	D. Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
"	"	Generaal Michiels*	D. de Wilde	Nederland	Haager & Schuurman.
"	schip	Egbert*	Tormijn		Maclaine, Watson & Co.
"	bark	Java*	J. Worthington	Samarang	Schimmelpenninck & Co.
Engelsch	schoener	Acis*	Brown	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
"	"	Atiatool Barie*	Sech Almachlaar	Samarang	B. J. Jacobs.
"	brik	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Fransch	"	Marie Gabrielle*	Eveu	Frankrijk	J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	Sydpolen*	H. G. Soderberg	Nederland	"
"	schip	Triton*	Kraeft	Nederland	Busing, Schröder & Co.
Bremer	bark	Capella*	C. Lange	Soerabaija	E. Moormann & Co.
Hamburg	schip	Tellus*	C. Hansen		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	brik	Juliane*	Stern	Soerabaija	Wilson & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
April	13	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	11 April	Batavia
"	—	"	bark	Ellen	F. A. P. Wentholt.	9 "	"
"	—	Nederlandsch	schip	Schoon Verbond	R. H. Borchers	24 Maart	Soerabaija
"	14	Ned. Indisch	bark	Noorbau	Said Djahia.	9 "	Sumanap
"	16	Hamburgsch	"	Wiedeman	Th. Kalkcloser	11 "	Batavia
"	—	Ned. Indisch	schoen.	Padang	Lim Hok Liang	13 "	Rembang
"	—	"	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	15 "	Batavia.
"	17	"	schoen.	L'Union	G. Schuit	6 "	Soerabaija
"	18	"	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	17 "	"

Vertrokken schepen van *Samarang.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	13	Siams	brik	Tjoan Lie	Njo Kiok	Singapore
"	15	Ned. Indisch	bark	Jeannette Maria	A. Kuipers	"
"	—	Siams	"	Hong Thaij	So Koan	"
"	14	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Soerabaija
"	18	"	"	Oenarang	S. van Hulsteijn	"
"	19	"	"	Palembang	W. A J. Kuller	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Christiaan Huijgens	J. van Katwijk	Nederland	van Maanen & Co.
"	"	Mercator	H. van der Wouden		"
"	"	Catharina Maria	J. A. van der Tak		Thooft & Co.
"	schip	Schoon Verbond	R. A. Borchers	Batavia	van den Broek & Veeckens.
Hamburg	bark	Johannes	C. J. S. Bruhn	Nederland	Wermuth & Co.
"	"	Wiedeman	F. Kalkcloser	Nederland	B. Kopersmit & Co.
Ned. Indisch	brik	Srie Nagara	Intje Kandar		Gezagvoerder.
"	stoomb.	Samarang Paket	J. F. Scheel		Mac Neill & Co.
"	schoener	Srie Bintang	Goei Akouw	Muntok	Gezagvoerder.
"	"	Pangeran Moh. Sah	Th. W. Bond	Padang en Batavia	"
"	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia	Dorrepaal & Co.
"	schip	Maria Henriette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	brik	Lina	J. W. Steevensz		Gezagvoerder.
"	bark	Ellen	F. A. P. Wentholt	Batavia	B. Kopersmit & Co
"	"	Noorban	Sech Djahia		Gezagvoerder.
"	schoen.	Padang	Lim Hok Liang		"

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
April	16	N. I.	schip	Srie Cheribon	Engtjoe	Soerabaija
"	—	"	bark	Banel Gair	Said Segaf	Poelolaoot
"	17	"	"	Adjoesoer	Said Noch	Batavia
"	19	"	"	Soeij Goan	Tio Tjing Kiat	Rembang

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	16	N. I.	schip	Indramaijoe	Tjing Hong	Pal. v. Bat.
"	17	Ned.	brik	Graafstroom	Ruhaak	Sam. en Soer.
"	19	N. I.	"	Soeij Goan	Tio Tjing Kait	Riouw

Aangekomen schepen te *Indramaijoe*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	16	N. I.	brik	Tartar	Tan Ing Pan.	Batavia

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	16	Ned.	schip	Nederland	J. Hoekstra	Ned. v. Pec.
"	20	"	bark	D. T. Visser	v. d. Linden.	Sydn. v. Bat.

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	16	N. I.	bark	Joen Goan	Lim Tian Kie	Rembang
"	18	"	"	Soeij Gean	Tio Ting Kiat	"

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	16	Ned.	schip	Julie Claire	van Oosterom.	Ch. en Hongk.
"	17	N. I.	bark	Soeij Goan	Tio Ting Kiat	Riouw
"	20	"	"	Soen Goan	Ding Tjiin	"
"	21	"	"	Joen Goan	Lim Tian Kie.	"

Aangekomen schepen *te Amboina.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	4	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Batavia
"	9	"	bark	Alfulk	Sech Baradja.	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Amboina.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	6	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Batavia
"	7	"	schip	Fathol Madjit	Said Segaf	Banda
"	10	"	schoen.	Johanna Chatarina	Kitjiel	Mijsole
"	15	Z. M.	korvet	Pallas	kapt lt. t/z Valentini.	Banda
"		"	brik	Cachelot	luit. t/z d'Hamecourt	Aroe Eil.
"	28	N. I.	bark	Djudoel Barie	Sech Assegaf	Banda

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 27 APRIL.

Arak, *f* 45,— verkoopen.
Koffij, Java. *f* 36,— zonder afdoening.
———, Padang, voorraad gering.
Suiker Nº. 16 *f* 16,75, @ *f* 17,— afgedaan.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 12,— p. kelder, in Consumptie.
Rijst, Indramaijoe met zakken, zonder handel.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 155,— @ *f* 160,—
———, " " 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
———, Carga *f* 125 @ *f* 130,—
Wisselkoers op Nederland 100 @ 101%, Gouvernement pari, Engeland *f* 11,50 @ *f* 11,60. China *f* 2,80 ℔ doll., Singapore *f* 2,75 ℔ doll., Calcutta *f* 120.

TE SAMARANG, DEN 20 APRIL.

Koffij, *f* 34,— nominaal.
Suiker Nº 16, *f* 16,— id.
Indigo, *f* 4 @ *f* 4,10 voor eerste kwaliteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 65,— ℔ kodie. op lev. afgedaan.
Buffelhuiden, *f* 45,— ℔ kodie geboden.
Staart Peper, *f* 75,— geboden.
Rijst ordinair wit, *f* 130 @ 140,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
" carga " *f* 100 @ 120,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 31,—
Katjang " *f* 25,—
Rotting *f* 9,—
Kadjang Matten, *f* 8,50,—
Wisselkoers op Holland pari à 100½ pCt.

TE SOERABAIJA, DEN 19 APRIL.

Suiker *f* 16½,—
Koffij
Rijst (Carga)
id. (witte)
Koehuiden ℔ picol.
Arak ℔ legger. *f* 45,—
Olie (Klapper.)
" (Katjang.)
Kadjang Matten *f* 9,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers op Holland pari.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA

VAN DEN 21 TOT 26 APRIL 1860.

Aanvoer.

Van Nederland via Melbourne per Ned. schip *Voorwaarts*, gez. Kerk..., agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

49 led. leggers, *Adam en co.*
100 led. leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*

Van de Kaap de Goede Hoop per Zw. schip *Sydpolen*, gez. Söderberg, agt. J. Cezard en co.

26 kn. wijn, 5975 stav. ijzer, 100 vs. staal, *Agenten.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Commissaris des Konings van der Heim*, gez. van Zanten, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

49 bn. anijszaad, 1768 coll. gedr. vruchten, 126 do. amandelen, 556 ... zenwater, 367 kalb. ghie, 3977 zakk. tarwe, 77 kalb. wijn, 4 bn. Ara... 6 do. was, 20 coll. diversen, *Aan boord gebleven lading van Bushire.*

Voor Nederland.

1000 pic. tin, *N. H. M.*
1 kt. wijn, 6 md. gort en erwten, 3 coll. provisien, *Agenten.*

Naar Nederland per Zw. schip *Emelie*, gez. Petersson, agt. J. Cezard en co.

110 legg. arak, 371 ps. buffelhuiden, 189 pic. koffij, 5624 do. suiker, A...

Naar China per Ned. schip *Jacob en Anna*, gez. Petersen, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

4320 pic. rijst, *Wilson en co.*
50 pic. rotting, 8 coll. provisien, 4 kazen, 2 kn. Jap. goederen, *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schip *President van Ryckevorsel*, gez. Ver..., agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

191 kn. kopergeld, 5 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
125 pic. rotting, 993 do. thee, 158 kn. kopergeld, 11977 pic. suiker, *N...*
1 kt. diversen, *Buijs.*
6 vn. brood, 1 do. zuurkool, 10 kazen, 1 vt. meel, *Agenten.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Arracan*, gez. Kuhlken, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

4844 pic. suiker, 323 do. rotting, 127 ps. koehuiden, 6 coll. provisien, ... lamp olie, 1 suikerbrood, 2 tonn. steenkolen, 2 blikk. groentens, *Mathieu, ... Ruijs en co.*
9482 pic. rijst, *Heckler.*
50 pic. gomelastiek, *Dümmler en co.*
1000 ps. buffelhuiden, 7 kn. lijm, 94 pic. rotting, *Agenten.*
1 vt. brood, uit entrep. *Heuss.*

Naar Hamburg per Hamb. schip *Princess Royal*, gez. Spechhahn, agt. Pandel en Stiehans.

47 kn. cognac, *Aan boord gebleven lading.*
50 legg. arak, 20 pic. rotting, 219 do. koffij, 538 ko. rijst, 1415 do. ... do. lakwerk, *Agenten.*

Naar China per Ned. schip *Petronella Catharina*, gez. v. d. Veen, agt. C. Bahre en G. Kinder.

7208 pic. rijst, 484 ps. huiden, 52 pic. lange peper, 160 do. lijm, 1 do. ... pad, 8 do. notenmuskaat, 1 pak matten, *Wilson en co.*
65 pic. rotting, 6 bn. matten, 2 pic. schilpad, *Agenten.*
36 kn. cognac, *Göring en co.*
100 keld. genever, uit entrep. *Engelhard en co.*

Naar Nederland per Hamb. brik *Mary Ross*, gez. Meijer, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

1 vt. spek, 2495 pic. rijst, 50 do. arrowroot, 50 do. zw. peper, 95 do. ... mer, 115 do. rotting, 7 legg. arak, 338 ps. buffelhuiden, 12 do. koe... *Agenten.*
4769 pic. suiker, 195 do. rotting, *Mathieu, Ebbs, Ruijs en co.*
1 vt. brood, uit entrep. *Heuss.*

Naar Padang en Bencoelen per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Bosch, agt. W. Cores de Vries.

180 coll. gouv. goederen, 3 zeilen, 2 stoelen en toebeh., *f* 50,000 zilv. ... *Gouvernement.*
2 vn. wijn, 1 kt. kurken, 5/m. sigaren, *L. Platon en co.*
20 keld. genever, 5/m. sigaren, 1 kt. bessen genever, 1 do. provisien, ... bier, 1 do. lamp bollen, *John Pryce en co.*
2 kn. madapoll., 1 do. kat. goederen, 6 vn. arak, 1 do. en 2 kn. ... kn. brandy, 12 do. bier, 1 do. caster olie, 1 do. fijne wijn, 12 keld. ... ver, 1 kt. aardewerk, 1 do. coralen, *Lie Goandjoe.*
1 kt. provisien, 1 do. ijzerwerk, 50 do. thee, 1 do. kramerijen, 9 do. ... 10 vs. hagel, 120 ps. spiauter, 25 pic. suiker, 4 kn. gedr. doeken, ... gedr. visch, 1 kt. vermillloen, 1 do. coralen, 1 do. spiegels, 61 do. ... ongebl. katoen, 15 vs. spijkers, *Lim Hoa.*
1 kt. drills, *Hunter, Houghton en co.*
1 tuig, *Abeelen, Dennison en co.*
2 kn. doeken, *Martin, Dyce en co.*
26 kn. wit katoen, 9 do. sarongs, *Borneo C. Limited.*
15 vn. meel, *Oeij Toseng.*
2 kn. agar agar, 2 pic. suiker, 1 kt. politoer, 1 vt. glaswerk, 2 kn. ... do. kwasten, 2 do. gember, 1 bl. kurken, *Gebrs. Veit.*
9 kn. doeken, 1 pak monsters, *Pitcairn, Syme en co.*
30 kn. brandy, 30/m. sigaren, 2 kn. diversen, *Geuijn.*
16 kn. wijn, 1 do. punch, 50 keld. genever, 20 vn. 20 en md. bier, ... cognac, 1 do. bitter, 1 do. limonade, 3 md. min. water, 3 vn. meel, ... glaswerk, *Winsser, de Lange en co.*
4 kn. doeken, 2 do. diversen, 1 do. tjelies, 1 do. doeken en chitzen, *Sa... Satrie.*
4 kn. schoolbehoeften, *G. Kolff en co.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Palembang*, gez. Kuller, agt. W. Cores de Vries.

f 1225 ps. sp. matten, *Said Moh. Aijdroes.*
f 195,000 zilv. munt, *Fraser, Eaton en co.*
100 zakk. tarwe, *Nahapiet.*
3 coll. vogelnestjes, *Oeij Tiauwkie.*
1 keld. genever, 5 kn. wijn, uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
26 kn. gouv. goederen, *f* 25.500 zilv. munt, *Gouvernement.*
2 kn. wijn, 4 do. provisien, 1 do. bessensap, 1 vt. boter, 5 kn. en 2 ... 20 keld. genever, 2 kn. brandy, 3 pakk. zeep, 1 kt. likeuren, 1 d... werk, *John Pryce en co.*
f 200,000 zilv. munt, *N. H. M.*
f 16,000 zilv. munt, *Busing, Schröder en co.*
1 kt. wijn, uit entrep. *L. Platon en co.*
4 kn. vogelnestjes, *Maclaine, Watson en co.*
f 90,000 zilv. munt, *Martin, Dyce en co.*
f 40,000 zilv. munt, *Borneo C. Limited.*
f 35,000 zilv. munt, div. *Chinezen en Arabieren.*

Naar Nederland via Padang per Ned. bark *Capella*, gez. Lauw..., agt. J. Cezard en co.

52 vs. spijkers, 6 vs. koperdraad, 2 do. patjols, 1 kt. doeken, 10 ... *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. katoen, 1 do. orleans, 1 do. lampen, 21 pic. ijzer, 52 ps. spiau... hoeden, 1 md. aardewerk, 29 coll. manufact., uit entrep. *Tolson, ...*
300 platen zink, 100 tobb. staal, 1 kt. modewaren, 2 do. shirtings, ... *E. Moormann en co.*
10 vn. wijn, uit entrep. *Haager en Schuurman.*
5 kn. madapoll., uit entrep. *Morgan, Melborn en co.*
15 kn. wit katoen, uit entrep. *Martin, Dyce en co.*
100 vs. spijkers, *Arnold en Zoon.*
1 kt. diversen, *Paine, Stricker en co.*
3970 ps. goeniezakken, *Agenten.*
100 tobb. staal, 40 vs. spijkers, 6 vn. stalen pannen, 83 coll. ...
24 ps. spiauter, 1 kt. diversen, *Lim Hoa.*
66 coll. gouv. goederen, 211 kn. koper munt, *Gouvernement.*

Aangekomen Passagiers te Batavia

van den 25 tot en met den 27 April 1860.

Met het Ned. Ind. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, de ... van Vollenhoven, A. London, Bedier, van der Veen, Pietermaat, ... gen, Plaesier, Bohr en fam., van der Velde en fam., Loth en fam., ... Peters en Stek, Mejufvr. Dupertuis dit Newen benevens Z. M. ... Soerabaija via Samarang.

Met de Ned bark Pauline Kapt. B. J. Post, de 1e Luit. L. Blasius en ... v. Gez. 3 kl. J. J. Postma van Bonthain.

Met het Ned. Ind. stooms. Batavia, Kapt. A. Couterom, de Adsist... J. J. Pieters, 1ste Luits. F. D. Mohr, C. A. Oosthout en F. ... Luit. J. Pohl, Machinist W. P. K. Bruigom, de hh. J. C. ... den Heuvel en Z. M. troepen van Pontianak en Sinkawang.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat ... nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich ... voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.